

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN
Egy évre ... 48 kor.
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy hónap ... 4 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vannak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 597.

KIADÓTVAHAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Köszef főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, október 27.

Károlyi dezignálása.

Minden jel arra vall, hogy gróf Károlyi Mihály immár designált miniszterelnöke Magyarországnak. E rövid hír a magyar politikának mélyreható változását jelenti be. A demokrata gróf felegetett minden hidat, a mely összekötötné merész célját és politikai felfogását az 1867. óta Magyarországon követett bármely politikai irányzattal. Szűz mezőkre lépett, melyről nem tudjuk: arany kalászt termel-e a magyarságnak, vagy fekete sárgódróket.

Bármint van is: a kocka elvetve! Sem magasztaló, sem gáncsoló szavunk nincs Károlyi Mihály gróf vállalkozásával szemben. Ő maga egyik mai nyilatkozatában azt mondta: — Kezünkbe kell keríteni a hatalmat, hogy megmentsük Magyarországot! E szándék menti azokat a módozatokat, melyekkel a hatalomért való harcában Károlyi élt s ha csakugyan igaz az, amit ugyane nyilatkozatában kijelentett, hogy nem az egyéni hiúság és érvényesülés vágya hajtotta a kormánykerék mellé, hanem az a tudat, hogy e sorsdöntő órákban csak ő lehet hasznára nemzetének: nem akadáhat e szerencsétlen országban egyetlen ember sem, ki sikert ne kívánna vállalkozásához.

Az új kormány új emberek jönnek. Talán ezért is késik az uralkodó elhatározása. Régi tanácsadói, a magyar politikának évtizedeken át oszlopos tagjai, elvonulnák a fórumról, hogy helyet adjanak azoknak, kiket büszke önbizalom hevít: a honmentés bizalma. A király ragaszkodott régi meghitt embereihez s megtett minden kísérletet, hogy a kibontakozást az ő segítségükkel hajtsa végre. Az események rohanó ereje előtt azonban meg kell változtatnia szándékát s Magyarország imbolygó hajójának kormányát rá kell bíznia azokra, kik kétségtelenül sok jóakaratot, nagy bátorságot hoznak magukkal, de akiknek képességeiről a viharokkal dacolni tudó erőkről eddig csak saját nyilatkozataik alapján mondhat ítéletet a nemzet. A viszonyok még nem próbálták ki őket. Az arany azonban a tűzben is arany marad s mi most a viharos égbolt alatt, a ránk szakadó tüzesőben, szeretnők hinni, hogy azok maradnak, aminek hirdették magukat.

E perctől fogva aggódó várakozás kíséri minden cselekedetüket. A meggyötört magyar lélek, a hazája sorsáért vonagló magyar szív nem tud-e pillanatban mást tenni, mint remélni. Remélni abban, hogy nem marad üres ígéret a ma reggel világgá kiáltott jelszavuk: béke ellenségeinkkel s béke Magyarország népével.

A legszebb programmal indulnak útnak s miniszteri tárcáikban nemzetük áldását vívják magukkal. Lehetnek-e erre méltatlanok? El tudnák-e egy pillanatra is feledni, hogy nem csak a hatalom az övék, hanem a felelősség is. Történelmi órák vetették őket nemzetük élé-

re. Vezérek-e igazán, kik az ígért földjét hivattottak megmutatni véres harcokban eicsigázott népüknek, vagy hamis próféták, kiknek lelket csak lidérc láng tüzei s kik Ingoványba viszik a bennük bizakodókat? Meglátjuk!

A magyar nemzet ma nem tehet mást, vakon rájuk bizza magát, ezer esztendő sorsát kezükbe teszi le. Váltsák be azt most felelős

állásukban, amit egykor mint felelőtlen politikusok hirdettek: adják vissza e nemzetnek önmagába, erejébe vetett hitét, koszorúzzák meg a béke koszorújával, hogy végre elkövetkezék ránk nemzeti fohászuk legszebb óhajítása: a várvavárt „vig esztendő”, amelynek elkövetkezéséért a mai napokban megbűnhödtünk multat és jövőndőt.

A német császártól függ a döntés.

(Vilmos lemondását követelik. — Hindenburg és Ludendorff parlamenti ellenőrzés alatt.)

Bécsből jelentik: Bécsi diplomáciai és politikai körökben élénken tárgyalják azt a kérdést, vajjon Vilmos császár a legközelebbi napokban visszalép-e vagy sem és hogy ez milyen hatással lesz a béke kérdésre. Berlinben általános a következő felfogás:

Wilsonnak rendkívüli diplomáciai érzékenyében áll, hogy ő a legutóbbi jegyzékével minden elkövetkezhető német kormányának kezéből kivette az eszközt, hogy a végső küzdelemre hívja fel a népet, még akkor is, ha a népben eziránt hajlandóság volna. Ha ez a felhívás mégis megtörténne, azt a létszámot kellene, hogy az egész küzdelemnek a célja a dinasztia megmentése.

A többségi pártok határozottan azon az állásponton vannak, hogy

épp oly kevésbé szabad a háborút folytatni a dinasztiaért, mint amily kevésbé folytatták hódításokért.

A nemzeti liberálisok és a haladópartiak, de mindenekelőtt a porosz képviselők szeretnék a dinasztia megmenteni, a baloldali pártok azonban nagyon aggályosnak tartják, hogy ebben a kérdésben a határozathozatalt kifolyják és hogy megvárják a fegyverszüneti feltételeket.

Az Arbeiter Zeitung mai száma „Csak a császárt menteni!” cím alatt foglalkozik azzal a kérdéssel, vajjon Vilmos császár levonja-e a helyzet konzekvenciát vagy sem. A lap anélkül, hogy a cenzura fejtegetésében megakadályozná, ezeket írja:

A német nép most az előtt a választás előtt áll, hogy vagy a legsúlyosabb, legmegalázóbb fegyverszüneti feltételeket fogadja el, vagy pedig hogy lemondjon a császárról. Hogy a német népnek talányom többsége a lemondást férfiasan elviselné, nem szenved kétséget. Ugylátszik azonban, hogy az új kormányban nincs meg a kellő bátorsága, hogy Vilmos császártól követelje lemondását, vagy pedig minczen meg az az ereje, hogy a császárt meggyőzze lemondásának szükségességéről.

Vilmos császár inkább kész a legsúlyosabb áldozatokat rakni a birodalom vállaira, semhogy uralmát önkéntesen feladja. Németországban újabb változásokat akarnak eszközölni az alkot-

mányon és azt képzelik, hogy Wilsont ezzel kielégítik.

Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung írja Wilson válaszigyzékéről: Ha csakugyan arról van szó, hogy Németországnak a kapitulálás és a béketárgyalások között kell választani, akkor a császáron áll a döntés. Az ő elhatározásától függ Németország jövője és egyáltalán a békekelet sorsa. Ez az elhatározás sok mindent, ami a legutóbbi évtizedekben történt, elfeledtetne. Reméljük, hogy a császár gyorsan és bölcsen fog határozni.

Bécsből jelentik: A Telegraphen Kompagnie jelenti Rotterdamból: A Nieuwe Rotterdamse Courant egy newyorki távirata jelenti, hogy Wilson Németországhoz intézendő jegyzékének tartalma már szerdán reggel ismeretes volt és a newyorki tőzsdén az összes békeértékek rendkívüli emelkedését idézte elő. Szerdán történt először, a háború kitörése óta, hogy a newyorki tőzsdén határozott üzleteket kötöttek, még pedig arra, hogy december végén már végleg megkötött békével fogunk szembenállni.

Bécsből jelentik: A Corriere de la Sera londoni jelentése szerint az angol és a francia kormány békefeltételekről tárgyal Wilsonnal. Anglia nagy hajóvesztéseire való tekintettel, nyolc millió tonna hajóteret követel, ugyszintén a német tengeralattjárókat. Franciaország ragaszkodik Elzász-Lotharingiához.

Berlinből jelentik: Az esti lapok jelentése szerint azok az alkotmánymódosítások, melyek a katonai parancsnoklási viszonyok szabályozására vonatkoznak, alkalmasint már holnap foglalkoztatni fogják a birodalmi gyűlést. Az alkotmánymódosítás szerint a katonai parancsnokságokat a kormánynak rendelik alá. Hogy erre a felelős hadügyminiszterium felállításának módját választják-e felelős államtitkári állással, vagy pedig az egyes katonai parancsnokságokat közvetlenül a birodalmi kancellárnak rendelik-e alá, azt e pillanatban még nem lehet tudni.

Berlinből jelentik: A német közvéleménynek az a követelése, hogy a katonai uralmat, mely ma állam az államban, megszüntessék, a katonai körökhöz közelálló reakciós lapokban, továbbá a nagynémetek sajtójában nagy recenziust keltett. A Tägliche Rundschau nagy betűkkel közli Hin-

Hindenburgnak azt a táviratát, amelyet Cohn kisebbségi szociálista képviselő tegnap a birodalmi gyűlésen felolvasott. A távirat így szól:

— Wilson elnök azt hiszi, hogy a német hadsereg kapitulálni fog. A hadsereg és a flotta tiltakozik ez ellen a feltevés ellen. *Az utolsó emberig harcolni fog a hadsereg is, a flotta is. Hindenburg.*

Bécsből jelentik: A Telegraphen Kompagnie jelenti Berlinből: Haase független szociálista képviselő követelte a külügyi hivatal levéltárának feltárását annak megállapítása végett, hogy ki felelős a világháború kitöréséért.

Berlinből jelentik: A tegnap esti koronatanácsban szóba került a katonai parancsnokok elmozdításának kérdése is. Lehetséges, hogy politikai hatáskörbe utalják a legmagasabb katonai parancsnokságok személyi kérdéseinek eldöntését.

Genéből jelentik: A Corriere de la Sera jelenti Párisból, hogy a versaillesi haditanács tagjai szerdán előzetes megbeszélésre gyűltek össze. A nyugati front hadvezérei, elsősorban Foch és Haig marsallok, szerdán délben kapták meg Wilson elnöknek azt a javaslatát, hogy tárgyaljanak a németekkel a fegyverszünet feltételeiről.

Washingtonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Az elnök személyes helyettese, House ezredes, a tengerészeti hadműveletek vezetője és Benson tengernagy, akik Párisba érkeztek, fogják az Egyesült Államokat képviselni a németek fegyverszünet kérésének tárgyalásánál, valamint a békétárgyalásoknál.

Berlinből jelentik: A Vorwärts közli a többségi pártoknak azt az indítványát, amely a polgári hatóságoknak a katonai hatóságokkal való állását szabályozza. E szerint a birodalmi alkotmány 11. cikkelyét a következő módon fogják módosítani. A birodalom nevében való hadüzenethez a szövetségtanács és a birodalmi gyűlés hozzájárulása szükséges. Olyan békeszerződésekhez, valamint egyéb szerződésekhez is, melyek idegen államokkal kötettek és a birodalom kormányának ügyét illetik, szintén a szövetség tanács és a birodalmi gyűlés hozzájárulása szükséges. A 15-ik cikkelyhez a következő pótlást fűzi: A birodalmi kancellár csakis a birodalmi gyűlés bizalmának alapján vezetheti hivatalát. A kancellár viseli a felelősséget mindazokért a politikai jelentőségű cselekedetekért, amelyeket a császár a birodalom alkotmányában részére megállapított jog alapján elkövet. Az 59-ik cikkelyhez a következő mondatokat fűzik hozzá: A tengerészeti tisztjeinek és hivatalnokainak kinevezése, áthelyezése, előléptetése és elbocsátása csakis a birodalmi kancellár ellenjegyzésével történhetik. A 64-ik cikkely második szakaszának első mondatában a „császár” szó után betoldják a következő kikötést:

„a birodalmi kancellár ellenjegyzésével.” A 64-ik cikkelyhez a következő szakaszt fűzik hozzá: „Valamely kontingens tisztviselőinek és katonai hivatalnokainak kinevezése, áthelyezése, előléptetése és elbocsátása csakis az illetékes miniszter ellenjegyzésével történhetik meg. A hadügyminiszterek felelősek a szövetségtanácsnak és a birodalmi ülésnek a hozzájuk tartozó kontingensek igazgatásáért.

SPORT.

A birkozó verseny elhalasztása. Az Aradi Torna-egyesület által október 27-ére hirdetett országos birkozó versenye, mely Arad város bajnokságáért a Nyári Színházban lett volna megrendezve — a járvány miatt egyelőre bizonytalan időre el lett halasztva. A rendező egyesület az új dátumról idejekorán értesíteni fogja a közönséget. A verseny sikerét az eddig benevezett országos híri birkozók szereplése biztosítja. Tíz egyesület több mint harminc nevezést adott le a versenyre. A nagyszabású országos birkozó versenyt előreláthatólag a jövő vasárnap meg lehet tartani.

Károlyi a nemzetiségi kérdésről.

(Az ország érdekében kell hatalomra jutnia.)

Budapestről jelentik: A Károlyi palotában tegnap éjjel a függetlenségi párt a szociálistapárt és a radikális párt kiküldöttjei proklamálták a Nemzeti Tanácsot. Károlyi Mihály nagy beszédet mondott, amelyben többek közt ezeket mondotta:

— Tekintettel az ország súlyos helyzetére, tekintettel arra, hogy a képviselőházra az ország nem számíthat, mert ez egy egészen tehetetlen szerv, amely cselekedni nem tud, vagy nem akar, szükségesnek tartjuk, hogy e válságos időkben mi magunk is létesítsünk egy nemzeti szervet, amelynek célja a magyar népet vezetni e válságos időkben és kivezetni az országot a súlyos válságból amelybe belesodortatott, megcsinálni a békét, a teljesen független Magyarországot és létrehozni a nemzetiségekkel való együttműködés lehetőségét.

Hittünk az utolsó percig, hogy észretér végre a hivatalos Magyarország. Most látjuk, hogy az edigi szervek és tényezők egy lépéssel se tudják előbbrevinni a béke és az ország ügyét. Ezért kell megcsinálni a magyar nemzeti tanács szervezést. Érezzük, tudjuk e lépés nagy horderejét. Nem szórunk senkinek homokot a szemébe. Aki nek nem tetszik, jól teszi, ha nem jön velünk, mert nincsen helye közöttünk.

— Amidőn a dolgok élére állunk, tesszük ezt abban a tudatban, hogy még most is biztosítani tudjuk az országnak azt, hogy a dolgok a maguk rendjén bonyolódjanak le. Kimondom ezért nyíltan és őszintén:

— Hatalomra kell jutnunk, nem az egyéni érvényesülés miatt, hanem azért, mert mint ellenzék semmiképpen sem tudunk tenni a béke és az ország függetlensége érdekében. Akik a kitűzött célokban és módokban egyetértünk, könnyen egyesülhetünk, mert hiszen nem adja fel egyikünk sem régi programját és nem csinálnak új programot. A program csak egy: az az alap, amelynek megvalósítására most vállalkoztunk, amelynek célja, hogy a békét lehető leghamarábban azonnal megkössük és teremtjük meg a független, teljesen önálló Magyarországot.

Budapestről jelentik: A nagyszabású Telegraful Roman című lap munkatársa délután felkereste Károlyi Mihály grófot és megkérdezte, mi a véleménye a magyar-román vitás kérdésekről és az erdélyi nemzetiségi kérdésről. Károlyi gróf így felelt:

— Minden törekvés az, hogy a románokkal megértsük egymást. Nem szabad bevárnunk, míg Magyarország és az erdélyi rész románjaiat külföldi befolyások hatása alatt eltávolodjanak tőlünk. Meg kell magunkat értetnünk és magunknak kell megoldanunk az önrendelkezési jog alapján a kérdést. Nem ismerem még a magyarországi és erdélyi román nemzetiségi párt programját, de amilyen gyorsan csak lehet, érintkezésbe lépek a románok vezetőivel, mert szükséges, hogy megismerjem felfogásukat és végleges programjukat. A non possumus az én politikai szótáramból hiányzik és minden kérdés számára nyitva hagyom az ajtót. Ha ennek ellenére sem jutunk megoldáshoz, a nézeteltéréseket az általános békétárgyalás elé visszük. Szilárd elhatározásom, hogy amennyiben én venném át az ország ügyeinek vezetését, a román nemzetiségi párt egyik tagját tárca nélkül miniszternek hívom meg kormányomba. Ennek feladata lenne a románok érdekeinek képviselése és védelme. Ugyanazt

az eljárást követném az Erdélyrészt többi nemzetiségével, a szászokkal és székelyekkel is.

— Hiszi, gróf ur. — kérdezte az újságíró — hogy mégis ön alakítja meg az új kabinetet?

— Még nem tudom. Tegnapelőtt, 24-én, elhárítottam a megbízást, mert volt minisztereket kellett volna felvennem a kabinetbe. Hogy mit hoz a holnapi politikai nap, nem tudom, de remélem, hogy mégis csak az én designálásomra határozza el magát a király.

— Hajlandó gróf ur a Párisban megalakított román nemzeti tanácssal való tárgyalásra is?

— Ez nagyon kényes kérdés. Tekintettel arra, hogy ezt a nemzeti tanácsot nemcsak a mi külügyi hivatalunk, de még az entente sem ismeri el, az erről való nyilatkozat nemcsak nehéz, de nem is helyénvaló még.

— Mi a véleménye gróf ur, Románia jövőjéről és Magyarországnak Romániához való jövő viszonyáról.

— Csak annyit mondhatok, hogy mi, magyarok, Romániával lojális és barátságos viszonyban akarunk élni. Azt hiszem, a mostani ellentétek könnyen áthidalhatók és a békés szomszédságnak a jövőben nem lesz akadály.

Tömegesen válnak az aradi katonák.

(Tíz-tizenöt valóper egy napon.)

Az aradi kir. törvényszék palotájának folyosóján fekete tábla van, amelyre a hivatalos hirdetéseket szokták kifüggeszteni. Az utóbbi időben feltűnően sok a válni akaró házasságok tárgyalási napjának kifüggesztése. Érdeklődni kezdtünk a szokatlan jelenség iránt és megtudtuk, hogy aradi katonák indítottak válóperet feleségük ellen. Főként az orosz fogságból hazatért vitézek igyekeznek megszabadulni a házasság bilincseitől, mert hazatérve azt tapasztalták, hogy bizony a családi tűzhely körül nincs minden a legnagyobb rendben. De a válni készülő hadiak között nemcsak a fogságból visszatértek vannak, hanem olyanok is, akik hosszú ideig a harctéren voltak s visszatérve szabadságra az asszonyt hűtlenségben találták. A katonák válópereit az aradi Hadigondozó Hivatal ügyésze, dr. Kertész Miksa ügyvéd intézi, aki az Aradi Közlöny munkatársának a következőket mondotta:

— A 33. gyalogezred pótzászlóaljának van egy különítménye, amely a hadifogságból hazatért katonák ügyeit intézi. Ez a különítmény a feleségüktől válni készülő katonákat hozza, mint a Hadigondozó Hivatal ügyészehez irányítja. A visszatért katonáknak peres és perenkívül ügyeit egyaránt én látom el. De nem csak a hadifogságból visszatért katonák, hanem a hosszas front-szolgálat után szabadságra hazatért katonáknak válópereit is én vezetem. Eddig körülbelül nyolcvan ilyen válóper van folyamatban. Naponta 10—15 válóper kerül tárgyalásra, ami bizonyára feltűnést kelt. A bíróságnak természetesen nagyon sok dolgot adnak a tömeges válóperek, amelyeket le kell folytatni, mert a férfi önértékben és becsületükben megsértett katonák hallani sem akarnak a békülsről.

Tizenhét millió a Neuman-hagyaték.

(A járásbírósg átadta az örökösöknek.)

Az aradi királyi járásbírósg hagyatéki osztálya ma fejezte be az eljárást. Neuman Adolf báró, a néhai nemes szívi aradi gyáros sok milliós hagyatékának ügyében. A királyi járásbírósg a törvény által megszabott eljárás lefolytatása után megállapította a törvényes örökösöket. E szerint a 17 millió 116.405 ezer koronát kitevő örökség törvényes örökösül a kir. járásbírósg: Neuman Alfréd báró aradi, Pollácz Ernőné, szül. Neuman Gizella bárónő, elvált Neuman Richárdné szül. Neuman Adél bárónő wieni, Győrössy-Csepreghy Jenőné szül. Neuman Klári bárónő budapesti lakosokat, mint az örökösök nagykorú gyermekeit állapítja meg.

A hagyaték összege a következő: Az örökösök báró a Neuman Testvérek aradi cég vagyonából mint cégtársat 11.558.464 koronányi követelése illeti meg. Ezenkívül értékpapirokban az Aradvármegyei Takarékpénztárnál, a Kk. priv. Oest. Länder-banknál és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál letétben lévő értékpapírok, amelyeknek összege 4 millió 745.251 koronát tesz ki. Ékszerben és ruhanevelékekben mindössze 2690 korona érték maradt, míg az előreadott juttatások 2 millió 670.000 koronát tesznek ki, amellyel együtt a hagyaték végleges összege: 17 millió 116.405 koronát tesz ki.

A nemes szívi emberbarát jótékonycélra 200.000 koronát hagyományozott, amelynek levonásával az örökösökre fejenként 3 millió 994.101 korona 50 fillérvnyi örökség jutott. Neuman báró dr. Bőck Adolfnak, a végrendelet megnevezett végrehajtójának honoráriumaképpen 30000 koronát hagyományozott. Ezenkívül 25.000 koronát hagyott a „Báró Neuman Adolf”-alaprak, amelynek kamatait az elhunyt halálának évfordulóján, tehát minden november 16-án Arad város szegényei között kell kiosztani.

A végrendeletben az elhunyt öreg ur bőkezűen emlékezett meg özvegyeinek alkalmazottairól is. Így a Neuman-cég aradi és bécsi tiszt-

viselőinek 100.000 koronát hagyományozott, a régebben alkalmazott munkásoknak és szolgáknak pedig 20.000 koronát.

Amíg van Aradon olyan jótékonyági egyesület, amelynek az elhunyt kisebb-nagyobb összeget ne hagyományozott volna. Így többek között 5000 koronát hagyott a Cheva Kadischanak, 5000 koronát az izr. nőegyletnek, 4000 koronát a Népkonyháának, 3000 koronát az aradi siketnéma intézetnek, 3000 koronát az izr. kiházasító egyesületnek, 3000 koronát az izraelita jótékonyági egyletnek, 3000 koronát az izraelita árvaháznak, 3000 koronát a városi árvaháznak, 3000 koronát a Budapesti Újságírók nyugdíjgyűlésének, 2000 koronát a Zenekedvelők Egyesületének, 2000 koronát a rendőrök és tisztek nyugdíjpótló segély alapnak stb.

A járásbírósg, miután a végrendelet kihirdetése óta a törvényszerűen előírt 45 nap letelt, a végrendelet ellen azonban senki sem emelt kifogást, kiállította az örökösödési bizonyítványt és a hagyatékot átadta az örökösöknek.

Románia és a külpolitika.

(Egy volt román miniszter nyilatkozata.)

Bukarestből jelentik: Marzescu György, a Bratianu kormány egyik volt minisztere egy jasszi újságíró ama kérdésére, hogy a küszöbön levő kormányválságnál nem jönne-e tekintetbe a Bratianu-kormány is, a következőket felelte:

— Ez azonnal nem lehetséges. És pedig azért nem, mert a jelenlegi kormány vád alá helyezte bennünket. Itt tehát a korona bizalma felénk is fordulna, akkor is szükség volna előbb arra, hogy a jelenlegi kormányt egy olyan váltsa fel, mely előbb megszüntetné az ellenünk indított eljárást és csak azután jöhetne szóba néhány olyan személy, a volt Bra-

tianu-kormány tagjai közül, a ki tagadhatatlanul tiszta múltja volt. Mert mi tagadás, volt közöttük egy-két olyan, aki megfelelt az elvárásnak és méltóságáról s ezek büncit aztán általánosították és így kerültünk mindnyájan a szegénytáblára.

Az újságíró ama kérdésére, hogy ha véletlenül ismét kapna valamilyen megbízatást a Bratianu fiúk valamelyike, milyen programmal jönének, Marzescu azt válaszolta:

— Értem a kérdést és megnyugtathatom, hogy semmiesetre sem a háború programjával. . . Nem ilyenről azért, mert ma, amikor úgy Wilson, mint a nyugati nagyhatalmak biztosítják nekünk mindazt, amiért annak idején háborút kezdtünk, akkor örökség volna, hogy csak egy karcok által is vérét ontassuk egyetlen katonánknak is. Annak idején mi a nyugati hatalmak tehermentesítését vállaltuk háborunkkal, ma — ők tehermentesítéket minket minden további küzdelemtől. A zoldasztalnál gondoskodnak rólunk.

Bukarestből jelentik: A jasszi lapok a beállott politikai eseményekkel kapcsolatban nem tartják lehetetlennek, hogy a legközelebb kormányválság fog Romániában bekövetkezni és hogy a Marghiloman elnökléte alatt álló konzervatívpart fuzionál az Avarescu tábornok elnökléte alatt álló Népligával, mely esetben egy vegyes kabinet volna hívatva tovább vezetni Románia ügyeit.

Beszélnék arról is, hogy a demokraták Cuza elnökléte alatt belépnének ebbe a pártba, valamint azt sem tartják lehetetlennek, hogy Coanda tábornok fog megbízatást kapni kormányalakításra. Az Arena fejtegetve azokat az eshetőségeket, melyek elé Románia az általános béketárgyalások alkalmával nézhet, kijelenti, hogy Románia legszívesebben Arion jelenlegi külügyminiszterrel szeretné magát képviseltetni az általános béketárgyalásokon.

Pénteken és szombaton Jassiban az összes pék- és kenyérgyárak áruhiány miatt zárva maradtak. A Tribuna nagy cikkben kikel az ellen, hogy a kormány tétlenül nézi, hogy miként éhezheti ki kétezer termelő Moldva három millió lakosát.

Román politikusok.

Megszólaltak, most Magyarország nemzeti ügyei és követelik, hogy érdekeiket respektálják. A horvátok, tótok, szerbek, románok mind ott vannak a fórumon és egész erejükkel harcolnak, hogy ismerjék el önállóságukat. E modern, nagy családban, mely nyíltan folyik, nem érdektelen tudni: kik járnak elől, kik játszzák a vezérszerepet és kik akarják a nemzetségek önállóságát kivívni. Bennünket elsősorban a románok érdekelnek a legközelebről. Néhány román politikus politikáját akarjuk megfeszíteni, néhány markáns egyéniségről akarunk hevenyészett rajzot adni.

A román vezérek közt jelenleg Mihályi Tivadar dr. országgyűlési képviselő személye a legérdekesebb. Mihályi, mint fiatal jogász tűnt fel a politikai porondon. Nemzetért, annak kulturális és gazdasági érdekeiért évek, sőt évtizedek óta harcol. Bátor, elszánt, következetes politikus, aki gazdaságilag igen szerencsés körülmények közé jutott. Désen nyitott ügyvédi irodát és még most is ott lakik és folytat ügyvédi gyakorlatot. Ma már jóval túl van az ötvenen, de tele van tüzzel, hévvel, lobogó temperamentummal. A harcban sohasem torpant meg, sohasem adta fel a reményt, hogy a románságnak megszerzi jogait. Mihályi előkelő romániai családból nősült. Igen jó, harmonikus családi életet él, feleségének családjával közös vezüst tart fenn és a romániai vi-

szonyokról kitűnően volt és van informálva. Mihályi Tivadar drnak nagykitérjedésű földbirtokai vannak Erdélyben. Nagyilonda és Dés között több, mint háromezer hold földje van. Mihályiról a románok szeretettel beszélnek, mert lelkes, harcos ember, mint a magyarországi román politikusok legtöbbször. Mihályi politikailag sokat dolgozik. Egyike a legproduktívabb tagja a nemzeti Komiténak, amely jelenleg tevékeny akciót folytat.

Érdekes és markáns egyéniség Vajda Sándor dr. országgyűlési képviselő. Képzett, sokat tanult, sokat utazott, európai műveltségű ember. Vajda, mint orvos kezdte pályáját. Szívspecialista jeles orvos, aki a Riviérán is éveken keresztül rendelt és nagy elismeréssel szóltak működéséről. Szakkörök figyelmét is magára irányította, több értekezést tartott, szakmunkát írt. Az orvosi praxis mellett aktív politikai tevékenységet fejt ki ma is. Mindig szakított magának időt arra, hogy nemzete ügyével intenzíven foglalkozhasson. Vajdának Szolnok-Dobokában van több ezer hold földje és nagy gazdasága, ami ma igen nagy értéket reprezentál.

Vajda Sándornak Kolozsvárt is nagy vagyon van. Vajda a háború alatt Bécsben lakik, az osztrák császárvárosban is háza van. A román politikus gyakran jár Erdélyben.

Régi román politikus Popp Cs. István dr. aradi ügyvéd. Aggresszív, hangos politikus. Nagy szerü szónok, aki magával tudja ragadni hallgatóságát. Évtizedek óta lakik Aradon, ahol társa-

dalmilag is nagy tevékenységet fejt ki. Több pénzintézetben van érdekeltsége, komoly közgazdasági munkát produkál. Szélsősége dacára mindenki jó viszonyban van, az emberek szeretik és a nép teljes bizalommal viseltetik iránta. Popp Cs. István rokonszenves ember, de mint politikus nem örvend nagy közkedveltségnek. Intranszignens és szereti elveit, nézeteit késhegyig menő harcon keresztül is diadalra juttatja.

Sokat szerepelt a nemzetségi politikában Vlád Aurél dr. szászvárosi ügyvéd. Vlád ma is aktív harcos, képzett, tanult ember, aki a saját erejéből küzdötte fel magát. Vládnak kitűnő ügyvédi irodája van és ő is jelentékeny vagyonra tett szert.

A háború alatt keveset beszéltetett magáról. Maniu Gyula, a Nemzeti Komité elnöke, aki jelenleg is a harctéren van. Maniu még fiatal ember, de már régen vezető szerepre tett szert elbarátai közt. Igen művelt, nagytudású ember. Pompás judiciuma van, helyesen látja a különféle politikai alakulatokat és változásokat és mindig a legalkalmasabb időben eszelepszik. Maniunak a jövőben is nagy szerepe lesz a román politikában. Cselekvő emberek még Demján János esperes, Cristea Miron karánsbesi püspök, Ioán Miklós szentszéki nemzeti ülnök.

A román politikusok most ismét nyílt tevékenységet fejtenek ki és erősen dolgoznak önállóságuk érdekében.

Magyarok verték vissza az olaszokat.

(Meghíusult ellenséges támadások.)

Bécsből jelentik: Nyilvánvalóan azzal az előre hirdetett céllal, hogy a kettős monarchiának megadják a kegyelemdőfést, az olaszok tegnap nagyszabású offenzívát kezdtek. Körülbelül negyven kilométer szélességű fronton, a Hétközség fönksikjától egészen a tengerig támadtak rendkívül nagy erővel. A támadás súlypontja a hegyvidéki fronton van, azon a frontrésztünkön, amelyet az első pillanattal a legveszedelmesebbnek tartottak és amely állandó fenyegetés volt arra az esetre, ha a Piaven való átkeléssel kísérleteznék. Célja az ellenség heves rohamainak az volt, hogy áttörést erőszakoljon ki akár a Hétközség fönksikján, akár a Brenta és a Piave között, mert ezzel az áttöréssel rákényszeríthetett volna bennünket arra, hogy a Piave-vonalat és ezzel az összes megszállott olasz területeket föladjuk.

A rohamok hősi magyar csapatok ellenállásán megtörték. Honvédek és székely gyalogezredek minden támadást visszavertek, úgy, hogy az offenzíva első és így legveszedelmesebb napja érintetlenül hagyta vonalainkat. Csodálatos és megindítóan egyszerű a magyar csapatok kötelességteljesítése!

Még itt Bécsben is a csudálat és elragadtatás hangján nyilatkozik minden illetékes tényező a magyarok hősi védekezéséről, amely a különvált Ausztria területeit tartja és mert minden egyes magyar katona reszkető türelmetlenséggel vágyakozik haza a fenyegetett magyar föld védelmére.

Budapest, október 25. (Hivatalos.) *Olasz harcér:* A Hétközség fönksikján ama kudarcok után, amelyek az olaszokat és franciákat tegnap-

előtt érték, tegnap nem folytatódta a harcok. A Brentától keletre újból elkezdődött késő éjszakaiig tartó küzdelem volt. A harcok középpontjában ismét a Monte Asolone és a Monte Pertica állott. A két hegy több ízben az ellenség kezére jutott, de ellentámadásokkal mindannyiszor visszafoglaltuk. Csak a legerősebb áldozatok árán bírták az olaszok estefelé újból megvetni lábukat a két hegy tetején. Ezzel szemben hiábavaló volt az ellenség minden arra irányuló erőfeszítése, hogy a Monte Perticától északra behatoljon vonalainkba. A Monte Soirozzin ellen intézett újabb támadások szintén meghíusultak védőcsapataink vitéségén. Az Alano medencében biztosító csapataink olasz előretöréseket vertek vissza.

Derék csapalaink magatartása ismét felülmúl minden dicséretet. A Brentától nyugatra tegnapelőtt lefolyt harcokban még a felsőmagyarországi 128. gyalogezred érdemel különös elismerést. Tegnap délig a 27. horvát honvédezed járult hozzá lényegesen frontunk megszilárdításához. Ismét egyhangú dicsérével emlékeznek meg a beérkezett jelentések a tüzéség tevékenységéről, amelynek a gyalogsággal való megértő együttműködésével dicsőséges része volt abban, hogy harcvonalunkat megvédtük. A gyalogsági és harci repülők sikeresen vettek részt egy a felderítésben, mint a harcokban.

Balkán harcér: Szerbiában lépésről-lépésre hátrálva a kragujeváci állásokba vonultunk vissza. Az albániai harcúterén nem volt nagyobb harci cselekmény. A vezérkar főnöke.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: *Tiszavirág*. Este: *Mágnás Miska*. C) bérlet.

Hétfő: *Pacsirta*. A) bérlet.

Kedd: *Charlotte kisasszony*. B) bérlet.

Szerda: *Charlotte kisasszony*. C) bérlet.

Csütörtök: *Charlotte kisasszony*. A) bérlet.

Péntek délután: *Molnár és gyermeke*. —

Este: *Kis szeleburdi*, új operette. B) bérlet.

Szombat délután: *A szerető*. Este: *Kis szeleburdi*. C) bérlet.

A MODERN SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap: október 27-én: Délután mérsékelt helyárrakkal: *Az ördög*, vígjáték. Este rendez helyárrakkal: *Benn az erdőn*, színmű.

Szombaton, november 2-án: *Május*, életkép. Úri dráma. *Lády*, tragikomédia. Három felvonásos bemutató.

Vasárnap, november 3-án este: *Május*, életkép. Úri dráma. *Lády*, tragikomédia.

* A Modern Kabaré ma este, mint Arad második színháza nyitotta meg kapuit a közönségnek. Egy új színház uvertürje egy város kulturális fejlődését jelenti s már ebből a szempontból is örvendetes, hogy az aradi Nemzeti Színház igazgatósága a Modern Kabarét, a téli szezonra, színházzá léptette elő. S ha sikerül megvalósítania azt a tervét, hogy az intim kis színházban komoly és nivós dolgokat fog színpadra hozni, nemcsak a közönség jóindulatát nyeri meg, de itt Aradon, a mai időkben, a magyar kultúrának tesz szolgálatot. Ma este a *Nóstény ördög* című Schönherr darabot adták, melyben Csige Böske, Várnay és Kertész kiváló alakítást produkáltak. (Z. A.)

* A kis szeleburdi. Valter bájos zenéjű operettje, amely Budapesten 100-szor került színpadra, péntektől kezdve sorozatos előadásban kerül színpadra az aradi színházban Horváth Mivel a főszerepben.

* A Modern Színház vasárnapi előadásai elé fokozott érdeklődéssel tekint a közönség. Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal Molnár Ferenc világhírű vígjátéka: *Az ördög*, este fél 8 órakor rendez színházi helyárrakkal Garvay Andor nagyszerű színműve: *Benn az erdőn* kerül színpadra. Jegyek válthatók délelőtt 9-től 12 óráig, délután 3-tól 5-ig. A Modern Színház jövő heti műsorán három bemutató is szerepel. Szép Ernőtől „Május”, Béli Izortól: „Ur” és a Szomorj Emőke fordításában megjelent „Lády” kerülnek színpadra. A fővárosi műsorokból vett pompás kis újdonságok elsőrendű szereposztásban kerülnek színpadra a Salacutcai kis színházban.

* Három délutáni előadás a héten. Pénteken délután fél 4 órakor *Molnár és gyermeke*, dráma. Szombat délután fél 4 órakor *A szerető*. Vasárnap délután fél 4 órakor *Csárdás királynő*. Jegyek ez előadásokra már válthatók a pénztárnál.

* Felhals hangverseny spanyoljárvány miatt elmarad. Jegyeket a Scherhag-cég vissza váltja.

* Charlotte Kisasszony. Lengyel Menyfiért történelmi színműve, amely a budapesti Nemzeti Színház állandó műsordarabja kerül színpadra kedden, szerdán és csütörtökön. A történelmi darab a jelenlegi viszonyokra illő. Az ország önállóságával foglalkozik. A győri csatával, amikor Napoleon császár akarta függetlenné tenni Magyarországot. Az akkori helyzet a darabban előforduló cselekmények hazafias kitörései mintha Lengyel Menyfiért a mostani történelmi napokra írta volna. A főszerepeket e kiváló munkában Csige Böske, Szeghő, Bánházy, Benkóné, Thomay, Földes, Barics, Várnay, Kertész, Ungvári, Gömör, R. Tóth, Lenkei, Fahudi játsszák.

* A Figaró megjelent új számának nevezetes érdekessége, hogy a Figaró színházat ad ebben a színházatlan világban. A gróf Rinaldonak, melynek szombaton lett volna a premiéréje a Király-színházban, a Figaróban van a Bemutatója. Cikk, apróságok, intimítások, pletykák, rajzok, képek vannak még az az Figaróban is, melynek egy korona husz állár az ára.

Első Nemzetközi Házasságközvetítő r.-t.

(Tízezer korona fix fizetés, tízezer koronányi részvényjegyzés ellenében. — Az állás biztosítására táviratilag száz korona előleget kell küldeni.)

A múlt hét elején valamennyi budapesti lapban olvasható volt az alábbi apróhirdetés: *Férfieszen jövedelmező állás törvényhatósági székhelyeken lakó uraknak.* Bővebb felvilágosítást nyújt Konyha Géza Besztercebányán. Egy úr levelezőlapot írt a címre, ahonnan ma érkezett meg a válasz. Egész fölül nagy betűvel piros színben ez a bélyegző lenyomat olvasható: *bizalmas*.

A bizalmas válasz pedig kezdőkilyeténképpen, még pedig nem a legkésebb magyarsággal:

— Válasz b. ajánlatára. A tájékoztatás kedvéért közlöm Önnek a következőket: „Első Nemzetközi Házasság Közvetítő Részvénytársaság” több millió korona alaptőkével ez évi december 1-től kezd meg működését állami felügyelet alatt, amelynek központi irodája Budapesten lesz. A részvénytársaság fölállít minden megye székhelyén és külföldeken is vezérképviselőket, amely irodáknak vezetését u. n. vezértitkároknak bizza, akik mellé megfelelő munkaadót fog osztani. Minden városban, községben és faluban lesznek mellékfoglalkozás címen elvállalt „megbízottak”, akik a megye székhelyén levő vezértitkárok alá lesznek utalva. A vezértitkár évi fix fizetés 10 ezer korona és 2 ezer korona lakbér, de ezen utóbbi összegből tartozik az irodai helyiségek bérösszegét is fizetni. Mellékjöveldelme már most előreláthatólag meg fogja haladni évi fix fizetésének összegét, természetesen, ha utána néz a dolognak. Az állás előreláthatólag nyugdíjas lesz és nemcsak ideiglenes, hanem tartós is. A részvénytársaság oly nagy kedvezményben részesíti ügyfeleit, hogy minden szülő igénybe fogja venni.

Amikor a boldog jelentkező uszikmár a győnvöröségtől, akkor Konyha Géza a következőket írja:

— Minden vezértitkárnak tízezer korona részvényt kell jegyeznie olyképpen, hogy 5 ezer koronát befizet a Banknál, amely pénztintézet a másik 5 ezret fődízi részletfizetés ellenében, a mely részletfizetést a r.-t. vállalja magára a részvények után járó jövedelem levonásával mind addig, amíg az ki nem fizettetett. A honorárium összege és annak biztosítása későbbi megegyezésünk szerint lesz elintézendő.

— Azonban föltétlenül kívánom, hogy *ct-memre táviratilag előlegképpen 100, azaz száz korona küldjön*, mert tekintettel a már eddig is beérkezett több száz ajánlattevőkre és az ügy fontos mivoltára, akrom, hogy némileg is biztosítva legyek s én ezen soraimmal és sajátkezű aláírással biztosítom Önt, hogy az állást s ha esetleg mégis az nem történne meg, pénzt azonnal megkapja.

Ez kell a magyarnak, akit ebben az esetben Konyha Gézának hívunk. A jelentkezők száz koronát kellene neki. Még hozzá táviratilag.

Végződik pedig az ékes értesítés ilyenformán:

— Küldje be részletes ajánlatát, esetleg bizonyítvány másolatokkal címre, amelyet én továbbítok s ígérem, hogy rövidesen meg fogja kapni kinevezési okmányait s a szükséges alaptervezeteket és egyéb megbízatásait. Ha a fölso-rolt föltételeknek 8 napon nem tesz eleget, akkor az ügy tárgytalan. A részvényösszeg befizetéséről külön fogják értesíteni, illetve hogy azt mikor eszközölje Besztercebányán, 1918 október hó 10-én. Tisztelettel Konyha Géza, Bethlen Gábor-utca 45. szám.

A név Konyha Gézaé, a tintevel írt sajátkezű aláírása. Az íráson kívül azonban gummibetűvel összerakott kézirnyomdával ez is oda van nyomva piros festékkel:

ecsegi és meszesi

Konyha Géza

az E. N. H. K. R. T.-ot

előkészítő bizottság

elnöke.

Az ügyben minden több hozzájáruló.

Hir Károlyi Mihály gróf dezignálásáról.

(Politikusok a királynál. — A jövő héten bemutatkozik az új kormány.)

Budapestről telefonálja tudóstónk: A *Politikai Híradó* jelenti: Gróf Károlyi Mihályt ma este fél 8 órakor különkihallgatáson fogadta a király. Az audiencia közel egy óra hosszat tartott. Gróf Károlyi Mihály *mint dezignált miniszterelnök* hagyta el a király dolgozó-szobáját.

Budapestről jelentik: Ma este hat órakor a király kihallgatásra hívatta Gödöllőre Károlyi Mihály grófot. Az est folyamán elterjedt hírek szerint *megbizta a kormány megalakítására.*

Gödöllőről jelentik: A magyar politikusok, akiket ma délutánra hívott a király kihallgatásra, háromnegyed 1 órakor érkeztek meg autóval a királyi kastélyba. Elsőnek gróf Apponyi Albertet fogadta a király. A kihallgatás után egy újságíróknak Apponyi a következőket mondotta:

— A kihallgatások részleteiről nem mondhatok semmit. Tájékoztatom öfelségét a helyzettől. A kihallgatásra hívott képviselők legelső feladatuknak tekintik, az ország megbontható közföldjéért helyreállítani. Először a belső békét kell a leggyorsabban biztosítani. Minden megoldásra váró kérdés csak ezután következhetik.

Apponyi után Vázsonyi jelent meg a király előtt, aki egy félórát töltött öfelsége dolgozószobájában. Ezután a Bizny Ákos-féle függetlenségi párt alelnökét, Plathy Györgyöt fogadta öfelsége. Az audiencia 20 percig tartott, ezután Plathy a következőket jelentette ki az újságíróknak:

— Alkalmam volt öfelsége előtt nézetemet a válságra és kibontakozásra vonatkozólag kifejteni. Előterjesztettem pártunk ama véleményét, hogy a radikális áramlatokat egyedül a függetlenségi gondolat csatornáján lehet levezetni. Az a benyomásom, hogy öfelségének már megvan az elhatározása.

Ezután Zlinszky István volt mintegy 25 percig tartó kihallgatáson az uralkodónál. Zlinszky az újságíróknak a következőket mondotta:

— Kifejtettem az uralkodó előtt, hogy a kibontakozásnak a nemzet függetlenítése és politikai és gazdasági önállósításának biztosítása az egyedüli feltétel. Kifejtettem azt is, hogy nézetem szerint ily kormánynak kell jönnie, amely az ország függetlenségének intézményes garantálása mellett biztosítja a békekötést és a demokratikus reformokat és egyben erős kézzel megvédelmezi a belső békét és rendet.

Később Szabó István, Mayer János, Huszár Károly, Zboray Miklós és Hédeváry Lehel járultak a király elé. A kihallgatottak névsorából megállapítható, hogy ezuttal nem csupán a vezető politikusok véleményét hallgatta meg a király, hanem a pártok hangulatáról nyújtottak hű és tiszta képet a koronának. A nyert információk egybevetésével megállapítható, hogy egy baloldali koncentrációs kormány alakítása van tervbevéve, amely számít a parlamenti többség jóakaratu támogatására.

Budapestről jelentik: Fél 5 óra után Bárczy Istvánt és Hadik János grófot hívatta újra a király kihallgatásra. Szabó István és Mayer János országgyűlési képviselőket öfelsége együttes kihallgatáson fogadta. A kihallgatások után a kisgazda-párt álláspontjáról Szabó István ezeket mondotta:

— Kifejtettem öfelsége előtt a kisgazda-

párt kívánságait és megmondottam, hogy a magyar nép semmiféle felforgató törekvéseknek nem hódol. Mindazonáltal a társadalmi rendet és biztonságot akarjuk megóvni és lelkes hűséggel ragaszkodunk öfelségéhez. Azon kívánságunkat adtuk elő az uralkodónak, hogy az új kormány igazi népkormány legyen, a dolgozó társadalmi rétegekké, tehát képviselve legyen benne egy a dolgozó polgárság, mint a földművelő és ha lehet, az ipari munkásszoty is.

Mayer János egy újságíróknak kihallgatásáról a következőket mondotta:

— Elsősorban ~~szóval~~ öfelsége figyelmét a választójog, meg a földbirtok-reformokra, mert a népnek föld kell és a mezőgazdasági proletár látni fogja az új kormánynak azt a törekvését, hogy őt is segíteni akarja, akkor minden izgatás meg fog hiusulni.

Budapestről jelentik: Tisza legközelebbi párthívei kijelentették, hogy a Ház egyik legközelebbi ülésén a legszélesebb választójog megalkotására javaslatot fog beterjeszteni.

Budapestről jelentik: A király holnap Bécsbe szándékozik utazni, hogy az új osztrák kabinettől kivegye az esküt. Az új magyar kormány kinevezése a király bécsi utazása előtt meg fog történni. Valószínű, hogy az új kormány hétfőn vagy kedden a képviselőházban be fog mutatkozni.

Budapestről jelentik: A király nem utazott el Bécsbe és így tovább folynak a kihallgatások Gödöllőn. Ma reggel elsőnek Bárczy István főpolgármester jelent meg a király előtt. A mai kihallgatások során még a délelőtt folyamán fogadta a király dr. Jászy Oszkárt, dr. Kunfi Zsigmondot és Garami Ernőt, ezenkívül Bolgár Ferencet, Rakovszki Istvánt és Bizony Ákost.

Budapestről jelentik: Politikai körökben tegnap este sokat beszéltek Bárczy István főpolgármester miniszterelnök jelöltségéről. Az a vélemény alakult ki, hogy amennyiben Károlyi nem vállalja a kormányalakítást avval a feltétellel, hogy az egész baloldalra támaszkodják, úgy Bárczy István volna a legalkalmasabb polgári kormány alakítására, amely az összes pártok támogatására számíthatna.

Budapestről telefonálják: Károlyi Mihály gróf tegnapi kihallgatásánál, amikor az uralkodó felajánlotta neki a miniszterelnökséget, arra hivatkozott, hogy az ország csak úgy menthető meg, ha szakít teljesen a multtal, a Németországhoz való kapcsolattal és ezért ő nem alakíthat kabinetet azokkal, akik a német szövetségért exponálják magukat. Az audiencia után a király újból fogadta Andrássyt, majd ismét Károlyit, aki azonban kijelentéséhez tovább ragaszkodott.

Budapestről jelentik: Andrássy Gyula gróf a közös külügyminiszterséget maga is ideiglenesen tartja és amint törvény szerint kimondják Magyarország külön külügyi képviselőt, a magyar külügyminiszteri széket foglalja el.

Bécsből jelentik: Andrássy és Windischgraetz ma reggel Bécsbe érkeztek. Délelőtt Andrássy a Ballplatzra ment, hogy átvegye a külügyminiszterium ügyeinek vezetését. Értesülésünk szerint Andrássy bécsi tartózkodásának az a magyarázata, hogy a közös külügyminiszterium ügyeit likvidálni kell.

Budapestről jelentik: A király ma reggel féltíz órakor a gödöllői kastély dolgozó szobájában Bárczy István főpolgármestert fogadta. Bárczy kihallgatása Andrássy javaslatára történt. Andrássy a legelső alkalomnál Károlyi miniszterelnökségét javasolta, azonban, amikor látta, hogy Károlyi azokkal a feltételekkel, amelyekkel Andrássy ismertette vele, nem hajlandó kormányt alakítani, más miniszterelnök jelölt után nézett. Gróf Hadik és Apponyi voltak Andrássy jelöltjei. De mint ahogy ezek se voltak hajlandók kormányalakításra vállalkozni, az Andrássy-palotában tegnap szakadatlanul tárgyaltak Hadik, Windischgraetz, Pallavicini, Ugron, Eszterházy, Andrássy Géza és Vázsonyi Vilmos. A tanácskozáson hír szerint Vázsonyi javaslatára az a terv merült fel, hogy ha Károlyi nem hajlandó a baloldali koncentrációval miniszterelnökséget vállalni, akkor ki kell sajátítani Károlyi egész programját és egy erőskezü polgármestert kell állítani a Károlyi programját megvalósítani szándékozó kormány élére. Miniszterelnök jelöltül Bárczy Istvánt szemelték ki. Andrássy ezen előzmények után javasolta a királynak Bárczy kihallgatását. Azonban Bárczy már azzal az elhatározással ment audienciára, ha a király fel is ajánlá neki ezzel a programmal a kormányalakítást, ő ezt nem vállalná el.

Budapestről jelentik: A baloldali pártok tegnap éjjel értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a királytól több baloldali ellenzéki politikus kihallgatását fogják kérni. Ez meg is történt ma délelőtt és a miniszterelnök útján kihallgatást kértek Apponyi, Tóth János, Vázsonyi, Zlinszky, Plathy György, Huszár Károly és Szabó István részére. A király elhatározta ezeknek az ellenzéki politikusoknak kihallgatását és ma délelőtt katonai autón kiutaztak Gödöllőre. Ezek a politikusok baloldali koncentrációs kormányt ajánlottak a királynak Hadik János elnökségével.

Félhivatalosan jelentik: A király ma délelőtt fél 12 órakor kihallgatáson fogadta Hadik János gróf volt minisztert.

Budapestről jelentik: Ma éjjel tizenegy órakor a miniszterelnökségi palotában Wekerle elnöklésével rendkívüli minisztertanács ült össze, amely a válsággal kapcsolatos kihallgatásokkal, valamint a nemzeti tanács megalakításával foglalkozott. A minisztertanács éjjel fél két órakor ért véget.

Budapestről jelentik: Délelőtt féltizenegy órakor Szabó István képviselő, a kisgazdapárt elnöke, meghívást kapott a királyhoz é autón kiment Gödöllőre.

KÖZÉLELMÉZÉS.

Hirdetmény tejügyben. Mindazok, de csak azok, akik a mult héten a közlelmézési hivatal által teje jogosultakként jegyzékbe vétettek, új tejjeljaványukat a kapott sorszám felmutatása mellett hétfőn, kedden és szerdán délután 3—6-ig a kulturpalotában átvehetik. Akik ennél fogva november hónapban is kapnak tejet, tejszelvényeket csak akkor akkor váltsanak, ha a birtokukban levő szelvényeket már felhasználták; ha azonban valakinek egy liter helyett fél liter, vagy fél liter helyett egy liter lett kiutalva, a meglevő tejszelvényei átcserelése végett 31-ig délután 3—6 óra között jelentkezzenek a tejszarnokban. Ugyancsak ott jelentkezzenek a tejszelvények és az üvegek kiváltása végett azok, akiknek ezuttal először van tejutalványuk. Akiknek ezuttal tej kiutalva nem lett, a megmaradt tejszelvényeket és az üvegeket november ötödikétől 15-éig válthatják be a tejszarnokban, minden délután 3—5-ig. Közlelmézési hivatal vezető.

HÍR.

A közönséghez.

A folyton emelkedő papírárak, melyek a háboru előtt ~~10 fillérről~~ 26 fillérről indultak el egyre merészebben emelkedő utjukra és már 4 koronánál tartanak, valamint a lapok előállításai költségeinek egyéb tényezői: az olaj, a festék s a munkabérek nagymértvű emelkedése arra kényszeríti az aradi lapkiadó vállalatokat is, hogy úgy az előfizetési díjakat, mint az egyes példányok árát 1918. november 1-től kezdve felemeljék.

Ki kell jelentenünk, hogy ez az áremelés korántsem fedezi azokat a kiadásokat, amelyek az önköltségi árak folytonos emelkedése a lapkiadóvállalatoknak okoz. Így nevezetesen számításunkon kívül hagytuk az újságpapír hatóságilag megállapított u. n. „maximális” árának újabban tervezett emelését, a melyről az utolsó napokban nyertünk értesítést. Tudjuk azonban, hogy a közönség ezekben a napokban nem nélkülözheti a lapolvasást s hogy olyan időket élünk, amikor mindenkinek tájékozódnia kell a nap eseményeiről; ezért le kellett mondanunk arról, hogy a minket sújtó drágaságot — másnemű vállalkozások módjára — teljes mértékben áthárítsuk olvasó közönségünkre.

Ennek folytán az Aradi Közlöny előfizetési ára a jövő hó 1-től kezdve:

Egész évre	88 korona
Fél évre	44 korona
Negyed évre	22 korona
Egy óra	8 korona

Egyes példányok ára helyben és vidéken 30 fillér. Egyes példányok ára pályaudvarokon 40 fillér.

Az esti lapok egyes példányait rikkancsok utján már e hét eleje óta 16 fillérért árusítják. Aradi Közlöny, Arad és Vidéke, Aradi Hírlap, Aradi Újság, Függetlenség.

— **József főherceg kinevezése.** Budapestről jelentik: József főherceg tábornokká kinevezése a hivatalos lap holnapi számában jelenik meg.

— **Proklamálják Horvátország függetlenségét.** Zágrábból jelentik: Meldakovich elnök október 29-én összehívta a sabort és ezen az ülésen proklamálni fogják Horvátország függetlenségét. A sabornak a magyar országgyűlés tagjait meg fogják bizni, hogy ezen határozatát a magyar képviselőház legközelebbi ülésén hozzák tudomásul.

— **Szterényi nem lesz külügyi osztályfőnök.** Budapestről jelentik: Egyes lapok azt a hírt közlik, hogy Szterényi báró kereskedelmi miniszter külügyminiszteri osztályfőnök lesz, illetékes helyről a Magyar Tudósítót annak a kijelentésére kérték fel, hogy ez a közlés önkényes kombináció, mely minden alapot nélkülöz.

— **A hősök emlékoszlopának leleplezése.** Az aradi katonai állomásparancsnokság közli, hogy a hősök emlékoszlopának leleplezési ünnepélye kedvezőtlen idő esetén nem hétfőn, hanem csütörtökön lesz a miketakai temetőben.

— **Belgráddal megszűnt a postalóforgalom.** Budapestről jelentik félhivatalosan: A Belgrád polgári lakosságával való magán posta és távirtdaforgalom is megszűnt. A Belgrádi Hírek, amely 1915. december óta németül, magyarul és szerb-horvát nyelven naponta 30.000 példányban jelent meg, október 27-én beszünetelt megjelenését.

— **A felmentéseket meghosszabbítják.** Arad város polgármesteréhez tegnap érkezett le Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter leírata, mely szerint a közigazgatási hatóságoknak joguk van minden lejárt felmentést 10 hétre meghosszabbítani. Ellenben a rendelet megtiltja, hogy a harctérről szabadságot részesre bevarási engedélyt adjanak, vagy pedig a harctéren tartózkodó felmentettek részére kézbesítsék a felmentési igazolványt.

— **Budapesten tilos a temetők látogatása.** Budapestről jelentik: Bódy Tivadár polgármester a spanyolbetegség ellen való védekezésről ma újabb rendeletet bocsátott ki, amelyeknek pontjai a következők: 1. Folyó hó 31-től, csütörtöktől november 3-ig, vasárnapig az összes temetők látogatása meg van tiltva. 2. A járvány tartamára betiltja a főváros egész területén a jótékonycélu utcai gyűjtéseket.

— **A spanyol-nátha a megyében.** Tornovárol telefonálja tudósítónk: A tornovai járásban ijesztő módon pusztít a spanyolnátha. A járás községeiben naponta 5-6 ember hal meg spanyolbetegségben. A lakosság 50 százaléka beteg. Kurtakér község jegyzője, Zsunkán Oktáv tegnap este szintén áldozatul esett a járványnak. A közszeretnek örvendő jegyző földi maradványainak beszentelése vasárnap délután 3 órakor lesz. A holttestet Ópécskára szállítják, ahol hétfőn délután helyezik örök nyugalomra.

— **Lengyelországból visszavonjuk a megszálló csapatokat.** Bécsből jelentik: A svájci lengyel sajtóiroda jelenti: Ausztria-Magyarország varsói képviselője a lengyel kormányának jegyzéket nyújtott át, mellyel felajánlja az Ausztria-Magyarország részéről megszállott lengyel területnek a lengyel közigazgatási hatóságok alá való bocsátását. A megszálló csapatokat visszavonják. A lengyel nemzetiségi tisztviselőket a lengyel államnak rendelkezésére bocsátják, ellenszolgáltatásképpen Ausztria-Magyarország élelmicikket és szénét kér.

— **Eljegyzés.** Orbán Viktória Koller Ferenc jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Aradon lefoglalták az ólomtubusos fogpasztákat.** Miniszteri rendelet írja elő, hogy a fogpasztákat kizárólag cink tubusban szabad forgalomba hozni, miután ez ólom-tubus a benne lévő fogkrémet annyira telíti az ólom ártalmas alkatrészeivel, hogy az többszöri használat után a szájban ólommérgezést idéz elő. A béke idején nem is használták ezeket az ólomtubusokat, most azonban, amióta a cink a háboru következtében aránytalanul megrágult, a hatóságok megállapították, hogy több gyár ólomtubusokban hozza forgalomba a fogpasztákat. A kormány most leiratott intézett az aradi rendőrséghez, hogy az aradi üzletekben, drogériákban és gyógyszer-tárakban vizsgálja meg a fogpaszta készleteket s amennyiben ott ólomtubusos fogpasztákat talál, azokat foglalja le. A rendőrség a leirathoz híven ma megtartotta a vizsgálatot és az aradi drogériákban és gyógyszertárakban nagymennyiségű ólomtubusos fogpasztát foglalt le.

— **Szellőztetni kell a kávéházakat és vendéglőket.** Varjassy Lajos polgármester a következő hirdetményt bocsátotta ki: A városi egészségügyi bizottság újabb előterjesztésére a spanyolnáthának nevezett járvány továbbterjedésének sikeres megállítására céljából elrendelem, hogy a kávéházak, délelőtt 11 órától 1 óráig, a vendéglők pedig délután 4 órától 6 óráig és ezen idő alatt alaposan szellőztessenek. Felhívom egyben a hivatalok, pénzintézetek, üzletek, műhelyek, gyárak vezetőségeit, hogy a személyzet kézmosására alkalmas kézmosókat rendezzenek be és helyiségeiket 3/4-os lysoform oldattal minél gyakrabban fertőtlenítsék.

— **Lelkészi vizsga.** Dr. Páris Lajos tegnap tette le jeles eredménnyel a pozsonyi akadémián a lelkeszi szakvizsgát. Dr. Páris Lajos a coelibátus ellen folytatott küzdelme miatt tavaly lépett ki a görög katolikus egyházból és tért át az ágostai evangélikus vallásra.

— **A város keres lakást egy tanárnak.** Gérecz Károly főreáliskolai tanárnak november elsején ki kell mennie lakásából és mivel eddig nincs más lakása, arra kérte a tanácsot, adjon részére valamelyik iskolában lakást. A tanácskiadta a kérést a kulturatanácsosnak, nézzen valamelyik üres osztályban helyet a ki lakottatott tanárnak, míg megfelelő lakáshoz tud jutni.

— **Házasság.** Orbán István, a fiumei áll. főgymnasium és tengerészeti akadémia tenára folyó hó 26-án házasságot kötött Strasser Hermával, néhai Strasser Gyula, a „Vulkán” gépgyár igazgató-mérnökének leányával Bécsből. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Előléptetés.** Az Aradi Közgazdasági Bank R. T. tegnapi ülésén Böhm Béla főkönyvelőt — ki nemrég tért vissza olasz hadifogságból — cégvezetővé léptette elő.

— **Kitiltottak Aradról egy áltengerészt.** A rendőrség egyik detektívje tegnap bevitt a főkapitányságra egy Fábán Gyula nevű embert, aki a Marta-gyárban dolgozott. Fábán, amikor alkalmazást kért a gyárban — valószínűleg, hogy biztosabb legyen a felvétele — azt állította, hogy Budapesten a Folyam és Tengerhajózási r.-t. alkalmazottja volt. Ez az állítása azonban nem bizonyult valóznak és ez juttatta a féllábu Fábiant a rendőrség kezére. A rendőrség mintha egy világra szóló büntett elkövetőjét fogta volna el, annyira titkolódzott a nagystilű szélhámos ügyével. Az egyik detektív egész éjjel vallatta s végül kitiűnt, hogy semmi visszaélés nem terheli Fábán lelkét. — Végül is a rendőrség kimondotta, hogy nem tartja kívánatosnak Fábán aradi tartózkodását és kitiltotta a város területéről. Fábán ma el is utazott. Egy napon keresztül a rendőrség bünyügyi osztályának egész apparátusa — mint ők mondták — a szélhámos tengerész kapitány ügyében volt elfoglalva a helyett, hogy az ilyen vadászatokra szánt energiával a napról-napra megismétlődő betörések számát csökkentenék.

— **A szántóföldeken rothad a zöldség.** Magyarországon az idén zöldségielekből tultermés volt. Amikor a gazdák a felesleget külföldre akarták szállítani, akkor a Zöldség- és Gyümölcsforgalmat Intéző Bizottság minden esetben a tényleges viszonyoknak figyelembe vétele nélkül megtagadta a kiviteli engedélyeket. A nagy zöldségtermés kint lecsúsz a szabadban, mert senki sincs arra berendezve, hogy a zöldséget elraktározza és így milliókra menő értékek pusztulnak a szántóföldeken. — Most az OMGE felhívta a földművelésügyi miniszter figyelmét erre a körülményre, kérve a kiviteli engedélyek megadásának elrendelését.

— **Rokkantak alkalmazása.** Az Országos Hadigondozó Hivatal aradi hadirokkant munkaközvetítőjénél a következő munkakategóriákra ajánlkoznak rokkantak: gazdatiszt, erdési, ispáni, irnoki, béresgazdai, gazd. felügyelő, mezőéri, erdőéri, majorosi, vadóri, gépész, postaszolgai, postakézbesítői, hivatal-szolgai, kapusi, éjjelióri, munkavezetői, kereskedősegédi, raktárnoki, hivatalnoki, kulcsári, magtárosi, szijgyártói, gépapolói, géplakatosi, gátóri, utmesteri állásra. A munkadók figyelmét azzal a megjegyzéssel hívjuk fel a munkaközvetítői hivatal működésére, hogy hazafiúi kötelesség a háboruban rokkanttá vált hőseink alkalmazása. A hivatal helyisége Aradon a fa- és fémipari iskolában van (telefon 652.), ahol az érdeklődők közelebbi felvilágosítást nyerhetnek.

— **A katonai után jár-e családi pótlék?** Munkácsy Mihály városi segédtiszt János nevű fia önkéntesi évét szolgálja a katonaságnál és ez időre a számvetés beszűntette Munkácsynak fia után esedékes 600 korona családi pótlékát. A segédtiszt orvoslásért a tanácshoz fordult, amely az ügyet kiadta véleményezés végett a tisztii főügyésznek. Jegessy Károly dr. főügyész a családi pótlék kiadását véleményezte, mert az önkéntes zsoldja nem tesz ki 600 koronát, már pedig akkor a szüleinek jár ez az összeg. A mai tanácsülésen Zubor Andor azon a véleményen volt, hogy mivel az önkéntesek a háboru alatt ruhát és ellátást kapnak a zsoldon kívül, az felér a 600 koronával, tehát nem illeti meg Munkácsy Mihályt a családi pótlék. A tanács a kérdést a közgyűlés elé viszi, hogy az döntse el a kérés jogosságát.

— **Koszorúmegváltás.** Dr. Salgó Miksa és neje bold. dr. Elek Sándorné szül. Vörös Magda ravatalára szánt koszorúmegváltása fejében az aradvárosi Vörös Kereszt egyletnek 100 koronát, özv. Kóvér Béláné halottak napjára szánt koszorúmegváltása fejében 50 koronát adományozott. Glück József adománya 30 kor. — Hálás köszönettel az elnökség.

— **Német nyelv.** Esti tanfolyam Berlitz-módszer szerint 1-én veszi kezdetét. Tandij havi 30 kor. Beiratkozások Gyors- és Gépíróiskola Lázár Vilmos-u. 2.

Nők az árvaházfelügyelő bizottságban. A város közgyűlése úgy határozott, hogy az árvaházat 1919. január 1-től házikézelésbe veszi. Az árvaház felügyelőbizottsága kapott megbízást arra, hogy a szükséges beszerzésekről az új berendezkedés alkalmával gondoskodik. A bizottság most a tanács elé terjesztette javaslatát a nélkülözhetetlen cikkekről, melyek 80.000 koronát tennének ki. A tanács mai ülésén úgy vélte, hogy háztartási berendezések beszerzéséhez a nők jobban értenek és ír az árvaház felügyelő bizottságának, hogy egészítse ki magát nőekkel és azután dönt a szükséges tárgyak beszerzéséről.

A tanács is tévedhet. A júliusi közgyűlés elhatározta, hogy a vízdíj kedvezményeket megszünteti, erről értesítették is az összes érdekelteket. A vármegye erre árt, hogy miután a közkórház költségvetése 1918-ra meg van állapítva, kéri, hogy a város ne változtassa meg ez év végéig a vízdíjat. A tanács a kérés értelmében határozott. Most a műszaki bizottság figyelmeztette a tanácsot arra, hogy a közgyűlés határozatával nem helyezkedhetik szembe. A tanács az értesítést tudomásul vette és elhatározta, hogy intézkedését megváltoztatja.

— **Korlátozzák a hatósági cipőműhelyeket.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara nemrég felterjesztést intézett Szierényi József báró kereskedelmi miniszterhez, amelyben közölte vele, hogy a mind jobban elszaporodó hatósági cipőműhelyek rendkívül megnehezítik a kisiparosok megélhetését. A kiutalásra kerülő anyag ugyanis olyan kevés, hogy még ha az mind a kisiparosok kezébe kerül is, alig elegendő a kisiparosok üzemének entartására, a hatósági üzemek pedig az anyagok nagy részét elvonják a kisiparosok elől. A kamara felterjesztése alapján a miniszter ma leiratot intézett a vármegyéi alispánjaihoz és a városok polgár mstereihez, amelyben felhívja őket, hogy a törvényhatósági területén megalakult hatósági, valamint jóléti intézmények cipőjavító és cipőkészítő műhelyeit csak ott tartassák fent, ahol a közönség ellátása mulhatatlanul szükségessé teszi és a műhelyek fenttartásával ne tegyék lehetetlenné a kisiparosok megélhetését.

— **Halálozás.** *Halmai* Ferenc államvasúti főkalauz, az aradi Máv. Altszti kör elnöke tegnap este 53 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Temetése hétfő délelőtt 11 órakor lesz a Varjassy József-utca 1. számú házból. Az elhunytban a vasutasok egyik lelkes bajtársukat veszítették el.

— **A temetés is drága.** A városi tanács ma egy beadvány kapcsán foglalkozott a temetésrendező intézetek ügyével. Egy szegény munkásnak a múlt héten négy gyermeke halt meg és a temetésrendező intézet ezekért az egyszerű temetésekért 1800 koronát számított. Aradon ma a legszegényebb temetés ötszáz koronába kerül. *Vannay Gyula* gazdasági tanácsos, az ügy előadója, azt javasolta a tanácsnak, hogy a panaszos beadványt adják ki az ármegeállító bizottságnak, hogy állapítsa meg, mennyit kérhetnek a temetésrendezők egy egyszerű temetésért, ha pedig a temetésrendezőintézetek nem hajlandók olcsóbban vállalni a temetéseket, akkor a város állítson fel egy temetésrendező intézetet. A tanács magáévá tette az előadó javaslatát.

— **Kapa- és lapátárak.** *Green Nándor* főkapitány értesíti a város lakosságát, hogy a minisztérium az egyes hámorárakra (kapa, lapát stb.) vonatkozólag tájékoztató árat állapított meg. A rendelet teljes szövege a kapitányi hivatal parügyi osztályánál a hivatalos órák alatt, betekintés végett minden érdeklődőknek rendelkezésre áll.

— **Vándor Bertalan** női divatruházal Forray-utca Nádasdy-palota és Weltzer János-utca 8., dupla széles ruhaselymek 90 koronától kaphatók.

— **Gyermekágyas** nőknél és lábadozó betegeknek a természetes Ferenc József keserűvíz már rövid idő alatt a legcsekélyebb kellemetlen érzés okozása nélkül biztosan kitisztítja a gyomrot és a beleket, aminek következtében az emésztés megjavul, az étvágy növekszik és az általános közérzet javul.

Ludendorff lemondott.

(Újabb hatalmas támadásokat vertek vissza a németek.)

Berlinből jelentik: A német nagyvezérkar mai harctéri jelentése alól *elmaradt Ludendorff első főszállásmeister aláírása.* A mai hivatalos jelentés alatt ez áll: *A harcban álló seregek vezérkari főnöke.*

Berlinből jelentik: Vilmos császár Ludendorff lovassági tábornoknak első főszállásmeisternek, békében a 85-ik gyalogdandár parancsnokának lemondási kérvényét elfogadta, őt rendelkezési állományba helyezte és ezzel egyidejűleg a tábornokhoz intézett legfelsőbb rendeletében meghagyta, hogy az alsó Rajna-vidéki 39-ik lövészezred, amelynek a tábornok már hosszabb idő óta tulajdonosa, ezentul Ludendorff tábornok nevét viselje. Ludendorff tábornagy utódjául vagy *Losberg* tábornok, vagy *Seeght* tábornok van kiszemelve. Az utóbbi a Mackensen vezérkari főnöke volt.

Berlin, október 26. *Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadcsoportja:* A Lys lapályon Doynzetől délnyugatra, valamint az Aise és a lehelde között heves tüzelés után ellenség erős támadásokra indult. A támadást egyik szárnyától Cortyktól Üdenaraeba vezető vasutvonalig vonalaink előtt vertük vissza. A Scheldetől északra az ellenséget, amely eleinte némi tért nyert, csakhamar megállítottuk. Új vonalainkat Lukovingen és Avel-en között délután ismételt rohamokkal szemben megvédtük. Ellenséges tüzerek napközben tűz alatt tartották a front mögött levő, a háborútól eddig megkímélt helységeket. A belga lakosság nagy veszteséget szenvedett halottakban és sebesültekben. A Schelde és az Oise között az angolok heves részlettámadásokra szorítottak.

A német trónörökös hadcsoportja: Az Oise és Aisne között franciák több mint 60 kilométer széles fronton egységes nagy támadásra indultak. A támadások főlökése Oise és Serre között és Sison és Aisne között levő vonalaink ellen irányult. Kora reggel az Oise és Serre között előretörő támadások vonalaink előtt hiúsultak meg. A front többi részén délután is visszavertük az ellenséget, akinek tüzelésünk súlyos veszteséget okozott. A front többi részén tüzelésünk megakadályozta az ellenséget előnyomulásban. Az Aisnetől nyugatra ellenség támadásait erős páncélos rajok kísérték. A támadások mindazonáltal meghiúsultak. Sissonnetől keletre és La-Selve-Hoor két oldalán hét ízben rohmozott az ellenség hiába. Az Aisnetől nyugatra levő magaslatokon az ellenség behatolt állásainkba, amelyekben egész nap súlyos küzdelem volt. Nagy erők harcavetése dacára itt az ellenség nem tudott további előnyöket elérni. Első vonalaink egyes részei az ellenség kezére jutottak. Részletharcok az Aisne lapályon. Az ellenséget, amely Ambly mellett átmenetileg átkelt az Aisne északi partjára, ellenőrkéssel visszavetettük a folyón át. Az Aisnetől keletre csak ideiglenesen élénkített meg a tüzérségi harc.

Gailwitz hadcsoportja: A Maas mindkét oldalán zavaró tüzelésre és kisebb gyalogsági csatározásokra szorított a harci tevékenység.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja: A Zelletől délre sikeres vállalkozás során foglyokat ejtettünk. — *A tábori hadsereg vezérkari főnöke.* (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

— *Albrecht württembergi herceg* hivatalosan október

25-én este: Reggel csapataink folytatták előnyomul ásukat a Scheldetől délre levő harcvonalon. Október 23-án és 24-én az angol hadsereg a Schelde fronton 9000 foglyot ejtett és 150 ágyut zsákmányolt.

Nyugalom Budapesten

(Elkobozták a lapok egy részét.)

Budapestről jelentik: Amikor tegnap este a nemzeti tanács megalakításának híre elterjedt a fővárosban, tudomást szerzett arról a kormány is. A miniszterelnöknél azonnal megjelent a kormány több tagja és még éjjel az egész helyőrséget készenlétbe helyezték. Éjjel fél két órakor az összes kaszárnyákba riadót fuvattak. A katonai rendőrök nyakukba vették a várost, és a kaszárnyákon kívül álló minden tisztet és tisztjelöltet értesítettek, hogy kaszárnyáikban azonnal jelentkezzenek. Külön járőrök mentek a szállodákba és az ott levő tiszteket és legénységi állományú egyéneket mind a kaszárnyában való megjelenésre szólították fel. A készenlétbe helyezett helyőrség, amelyet tegnap cseh és stájer századokkal erősítettek meg, több középületet megszállott. Ezenkívül a katonai őrségeket mindenütt megerősítették.

Budapestről jelentik: Ma reggel a Wekerle-Kormány a *Pester Lloyd*, a *Budapesti Hirlap*, az *Ujság* és *Pesti Hirlap* kivételével az összes fővárosi lapokat elkobozták.

Budapestről jelentik: A Pesti Napió mai számát, minthogy a nemzeti tanács proklamációját az ügyvédség előzetes tilalma dacára is közölte, elkobozták. A nyomdát rendőrök és katonaság szállotta meg és vette körül. A rendőrök behatoltak a nyomdába és a lap további nyomását megakadályozták.

Budapestről jelentik: Mint hivatalosan jelentik: *Lukácsich Géza* báró altábornagyot kineveztek Budapest karhatalmu parancsnokává.

Budapestről jelentik: Azon egyetemi hallgatókat, akik katonai szabadságon vannak és a tegnapi tüntetésben résztvettek, *behívták.* Károlyi közbenjárt érdekükben. A tanulók öttagú diák tanácsot választottak, amely résztvesz a Károlyi-palotában folyó tanácskozásokon.

Budapestről jelentik: Ma délelőtt a fővárosban teljes nyugalom volt. Minden üzemben rendszeren folyt a munka a fővárosban. Az elmúlt éjjel a tüntetésekről elterjedt rémhírek alaptalanok, csupán három tanuló, akik állítólag katonai szolgálatot teljesítenek, megsebesült. Ezek Károlyi palotájában töltötték az éjjelt. Sérülésük könnyebb természetű. Éjjel kettőkor félreértés folytán Budapesten repülőátadás riadóját fújták. A riadó nem okozott pánikot. A riadó alaptalannak bizonyult, téves rendőri jelentés alapján fújták.

Ma este hiába várták Aradon Az Est megérkezését. Fővárosi jelentés szerint Az Est-et ma elkobozták.

TANÜGY.

(—) Iskolai hír. Az áll. tanítóképzőben s a vele kapcsolatos gyakorlóiskolában a tanítás november 5-én kezdődik. Az igazgatóság.

Andrássy kinevezése.

(Burián az aranygyapjas-rend lovagja.)

Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny holnapi száma a következő legfelsőbb kéréseket közli:

Kedves gróf Burián! A jelenlegi politikai helyzet során Ön indítatva érezte magát, hogy elem terjessze ama kérelmét, hogy Házam és a külügyek miniszterének állásától felmentessék. Amidőn e kérésének kegyelemben eleget teszek, hálásan emlékezem meg arról a fáradhatatlan gondoskodásról, amelyet Ön, mint más állásaiban is, úgy különösen mint a külügyi politika vezetője, éppen ez időben olyan jelentős érdekeknek szentelt. Ezt az önfeláldozó tevékenységet és értékes szolgálatokat, a melyeket Ön Nekem, Házamnak és a monarchiának tett, mindig emlékezetemben fogom tartani. Forró köszönetet mondok Önnek és teljes elismerésemnek adok kifejezést és ezáltal kinevezem Önt az aranygyapjas rendem lovagjává.

Gödöllő, 1918. október 24.

Károly, s. k. Burián, s. k.

Kedves gróf Andrássy! Kinevezem Önt Házam és a külügyek miniszterévé, és megbízom a közös miniszteri tanácsban való elnökléssel.

Gödöllő, 1918. október 24.

Károly, s. k. Andrássy s. k.

Bécsből jelentik: A Nieuwe Rotterdamsche Courant jól értesült helyről közli, hogy Andrássy Gyula gróf, aki rövid idővel ezelőtt Svájcban volt, ott előkészületeket tett az entente államok férfaival megindítandó béketárgyalásokra. Hogy ezek a tárgyalások mennyire haladtak, azt a lap nem tudja, az azonban bizonyos, hogy Andrássynak Svájcban különleges megbízatást kellett teljesíteni és hogy ott olyan lépéseket kezdeményezett, amelyek alkalmasak arra, hogy a békét rövid idő előtt meghozzák. Osztrák-magyar külügyminiszterre történt kinevezésének tehát a lap szerint nagyjelentősége van.

Lammasch —

osztrák miniszterelnök

(Az új kormány viszi keresztül Ausztria felszámolását.)

Budapestről jelentik: A király ma este Bécsbe utazott az osztrák válság elhárítása érdekében. Az uralkodó holnap már ismét visszatér Gödöllőre.

Bécsből jelentik: Itteni beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy az uralkodó már elfogadta Hussarek báró miniszterelnök lemondását és az új osztrák kormány elnöke Lammasch tanár lett. Lammasch tanár ma délután a képviselőházban a kabinet alakítására vonatkozó tárgyalásait a pártvezérekkel már be is fejezte. Az uralkodót ma estére vagy legkésőbb holnap reggelre Bécsbe várják és megérkezése után Lammasch tanár nyomban kihallgatáson fog jelentkezni az uralkodónál, hogy közölje vele az új kabinet alakítására vonatkozó tárgyalásainak eredményét.

Bécsből jelentik: Lammascht igen kedvezően fogadják és ez nemcsak az ő személyének köszönhető, ki mint tudós is nagy tekintélynek örvend, hanem különösen annak, hogy már évek óta erős mozgalmat fejtett ki a világbéke érdekében. Az ő kabinetje tehát ki-mondottan békekabinet lesz, melynek az a feladata, hogy a lehető leggyorsabban helyre-

állítsa a békét, megjavítsa az élelmiszeri viszonyokat és vezesse a közigazgatást mindaddig, amíg az egyes nemzetek kormányai nem vehetik át a kormányzást.

Heti krónika

a páloperről és a spanyol bajról.

Válóperektől zeng e hét.

A törvényszéki csarnokokban

Asszony és férfi szerteszét

Erről beszél csak nagy titokban.

A szemek gyűlöletben égnek

S az asszony szól a bosszus férjnek:

— No, hála Isten, vége, vége,

Most jön a nyugalom, a béke!

Az osztrák-magyar házasság

Válópereit most bontogatják.

A férjet megrágtá az aggság

A nő s cselédi mind ott hagyják.

A nő szól: — Mindent neked adtam...

De a vén osztrák, mosolyog:

— Jól van, jól, ám a tartásdíjat

Nem én fizetem: te fogod!

ii.

Az orvosok összejöttek:

— Ejnye, ejnye, szedte-vette,

Hogy a „spanyol” bacillusát

Senki még fel nem fedezte.

De valamit tegyünk mégis.

Nyomassunk egy nagy plakátot

S a szenvedő embereknek

Adjunk néhány jó tanácsot:

— Jó FRANCIA konyakot tégy.

Mindig mind a két zsebedbe

ANGOL bitszketet csináltass

S olasz citrommal vegyed be.

Órizkedj a szerelemtől

Ne turkálj a női hajba,

Ha dolgot van: AMERIKÁZZ

S végül meghalsz SPANYOL bajba!

Z. A.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ 305.000 korona közvetítési jutalék. Gróf Edelsheim-Gyulai Lipót ujjarsádon levő birtokait, mintegy 2000 katasztrális hold földet el akarta adni és megbizta Czinkóczky János ujjarsánci református lelkészt, hogy keressen vevőket a grófi birtokra. Czinkóczky elvállalta a megbízatást s mintán egymaga nem tudott az egész birtokra vevőt találni, az üzlethez társult ifj. Arató Sándor és Barta Mihály ujjarsánci lakosokkal. A lelkész szerződést kötött Aratóékkal, amelyekben kötelezi magát arra, hogy a velük közösen csinált üzletből elérendő hasznot megosztja. Aratóék hoztak is vevőket, akik megvették az egész grófi birtokot, amelynek katasztrális holdját gróf Edelsheim-Gyulai 1800 korona árban hagyta a lelkésznek eladásra. Természetesen Czinkóczky jóval drágábban adta el a birtokot, amit a legjobban az igazol, hogy Arató és Barta, a lelkész társai a haszonból eredő feleképpen nem kevesebb mint 305.000 koronát követeltek a lelkésztől. Czinkóczky annak dacára, hogy a fele haszon kiadását szerződésben ígérte, ennek a kötelezettségének most nem akar eleget tenni és megtagadta a 305.000 korona kifizetését. Arató és Barta most ügyvédjük útján bepereltek Czinkóczkyt a 305.000 korona összeg erejéig és ma volt ebben az ügyben a perfelvételi tárgyalás az aradi királyi törvényszéken.

§ Fegyházra ítélt tolvajná. Három rendbeli lopás és egy rendbeli sikkasztás büntetével vádolva állott ma az aradi törvényszék előtt Papp Mihályné ujmikelakai asszony. A büne az volt, hogy Ujmikelakán három szornyszédnőjének a lakásába alkalos segélyével behatolt és onnan értékes holmikat vitt el, továbbá pedig hadbavonult sógorának a reá bízott ruháit eladta. Mivel a kihallgatott tanúk is terhelve vallottak, továbbá az asszony büntetett előéletű és jelenleg is a temesvári fogházból állították elő a fogházörök, a bíróság négy évi fegyházra ítélte.

Ausztria nem kap élelmiszert

(A kormány kiviteli tilalma.)

Budapestről jelentik: A felbomlott Ausztria bizonytalan politikai helyzetére való tekintettel a megbukott Wekerle-kormány az utolsó pillanatban erélyes lépésre szánta el magát: az egész vonalon betiltotta az Ausztriába való élelmiszerek kivitelét. A budapesti pályaudvarokon óriási mennyiségű vasúti terherkocsi torlódott össze a legutóbbi a három nap alatt. Ezek élelmiszerekkel megrakva a kiviteli engedélyek megadását várták, de az osztrákok legnagyobb csodálkozására a vagonokat nem lehetett utnak indítani, mert az illetékes magyar hatóságok egyetlen egy élelmiszerre sem adták meg a kiszállítási engedélyt. A legutóbbi három nap alatt összesen mintegy ezer vagon Ausztriának szánt zöldség és gyümölcs maradt itthon, mely ezek után most már kétségtelenül a magyar fogyasztó közönségnek jut. Az itt rekedt vagonok nagyrésztében káposzta, répa, hagyma és alma van.

A kormány tilalma egyszerre kettévágta a németországi tojás-kivitelre vonatkozó megállapodásokat is, melyek szerint a berlini központi élelmiszer-bevásárló havonta pontosan megkapta tőlünk a megállapított tojáskontingenset. Három nap óta azonban a tojás kivitele is tiltva van.

Nagy Ferenc közéleti igazgató, a kormány kivételes rendelkezéseinek okáról a következőkben nyilatkozott:

— Mindazon intézkedés, mely az ausztriai kivitel megtiltása érdekében történt, a nagy vagonhiánnyal indokolható. Úgyanis most van folyamatban a tengeri, buza és más gabona felszállítása és a fővárosi lakosság téli ellátásának lebonyolítása, ez vonatkozik különösen a burgonyára. Természetes, hogy ilyen körülmények között ezer vagonos káposzta- és répa-szállításokra nem lehet kiviteli engedélyt adni, mert első az ország érdeke. Megromolhat e miatt — mondjuk — száz vagon káposzta, melyet nem lehet kivinni. De az ország ellátásának nagy érdeke mellett ez nem vehető számításba.

Arra a kérdésre, hogy a kiviteli tilalom a húsról, zsírról, lisztről és más egyéb élelmiszerekre is vonatkozik, Nagy Ferenc nem válaszolt. Más megbízható helyről nyert értesülés szerint a kormány kiviteli tilalma a szállítási engedélyhez kötött összes élelmiszerekre vonatkozik.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el. — —

LEGUJABB.

A király Károlyival Bécsbe utazott.

— Kész a válasz Wilsonhoz.

Budapest. A Magyar Tudósító jelenti: Öfelsége ma késő délután kihallgatáson fogadta Károlyi Mihály gróf országgyűlési képviselőt, továbbá Kunffy Zsigmondot, Jászi Oszkárt és Garami Ernőt. Később Hadik János és Bárczy István főpolgármester jelentek meg újból kihallgatásra az uralkodó előtt.

Budapest. A Cödöllön tartózkodó képviselők ama nézetüknek adtak kifejezést, hogy a kormányalakítással valószínűleg Hadik János grófot bizza meg a király és hogy Hadik János gróf az összes baloldali pártokat egyesíti.

Budapest. Azt hitték, hogy a mai nappal a királyi kihallgatások véget értek, amikor a király telefonon magához hívatta Károlyi Mihály grófit, Jászi Oszkárt, Kunffy Zsigmondot és Garami Ernőt. Károlyi kihallgatása hosszú ideig tartott és ez a körülmény adott alkalmat arra a hírre, hogy a király Károlyit deignálta. Megerősítette ezt a hírt az is, hogy Károlyi a királyval együtt különvonaton Bécsbe utazott. Késő éjjel azonban megállapítást nyert, hogy Károlyi deignálása még nem történt meg. Ha az utolsó pillanatban nehézségek nem merülnek fel, valószínű, hogy a király Károlyit bizza meg kabinetalakítással.

Ma estig a döntés nem történetelt meg. Ennek oka pedig az, hogy a válság nagyon mélyreható és szoros kapcsolatban áll a külpolitikai helyzettel. Most az első teendő lesz a

Wilson jegyzékére adandó válaszijegyzék ki-
eszközlése és elkészítése. Csak ennek elinté-
zése után fog megtörténni a döntés a magyar
válság dolgában. A király ma este Bécsbe ut-
zott és holnap kihallgatáson fogadja gróf. An-
drássy Gyula külügyminisztert, aki már meg-
kezdte munkálatait a Wilsonhoz intézendő vá-
laszijegyzék megszövegezése dolgában. A ki-
rály a legrövidebb időn belül visszatér Cödöl-
lőre és a magyar válság megoldása akkor fog
megtörténni. Remélik, hogy a közeli napokban
az uralkodó abban a helyzetben lesz, hogy
deignálja a magyar miniszterelnököt. Az
uralkodó meghívására most gróf Károlyi Mi-
hály, Hadik János gróf és Bárczy István főpol-
gármester az uralkodót elkísérik utjában.

Bécs. A Neue Freie Presse jelenti: Jól ér-
tesült körök tudomása szerint az amerikai kor-
mánynak küldendő válaszijegyzék már egé-
szen elkészült. A jegyzék hangja előzékeny.
Még néhány vezető tényezőnek mutatják be
és ezután legkésőbb hétfőn elküldik Ameri-
kába.

Budapest. A Politikai Híradó jelenti: Ká-
rolyi Mihály gróf mai kihallgatása után öfel-
ségével Bécsbe utazott. Károlyi Mihály gróf
bécsi utjának célja az, hogy Lammasch mi-
niszterelnökkel találkozzon és megtárgyaljon
vele bizonyos Ausztria-Magyarország között
levő fontos kérdéseket.

nének. — Laudon-Diamant Rozália eladta a
Sarkad-Határ-utca 18. sz. házat 38.000 koro-
náért Krizsán Dezsőnek. — Orbán Károly és
neje eladták a Purgly Lajosné-utca 137. sz.
házat 22.000 koronáért Obendorfer József és
nejének. — Baritz Márta eladta a Csiky Ger-
gely-utca 10. sz. házat 72.000 koronáért Ele-
kes Andrásnének. — Sandrik Károly eladta a
Bercsenyi Miklós-utca 20. sz. házat 60.000 ko-
ronáért özv. Werner Dánielné és Werner Au-
réliának. — Molnár Rudolf és neje eladták a
Trombita-utca 26. sz. házat 8000 koronáért
Manyutz János és nejének.

— **Ingyenes munkaközvetítés.** Az aradi ha-
tósági munkaközvetítő (Szent István-u. 2. sz.)
által közölt hetikimutatás szerint foglalkozást
kaphatnak: kovács, szerszámlakatos, gépke-
zelő, villanyszerelő, órás, fűrésztelapi gépmu-
kás, asztalos, kádár, bognár, kosáronó, kelme
festő és vegy tisztító, szabók, varrónők, ci-
pész, nőmunkások papírdoboz gyártáshoz,
mészáros és hentes, munkavezető, ács, csere-
pes, szobafestő, kéményseprő, mérlegképes
könyvelő, magyar-német levelező, kiszolgáló-
leány, börtisztogató és kifutó fiú. Tanoncok el-
helyezést nyerhetnek: bádogos, géplakatos,
asztalos, bognár, bőrdoboz, szijgyártó, cipész,
kezytis, borbély, könyvkötő, pék, kémény-
seprő ipari szakmában. Némely helyen a mun-
kaadó teljes ellátáson kívül ruházatot is ad a
tanulónak. Foglalkozást keresnek bádogos,
géplakatos, gépész, kömüves, női- és férfi
irodai alkalmazott, kereskedősegédek vegyes
és női divatáru szakmákban. Bővebb felvilágo-
sítással szívesen szolgál az érdeklődőknek az
intézet 11—19. sz. telefonja utján is.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékhálózat)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

Helyezzék Aradra a honvédeket!

(Barabás Béla főispán újabb ak-
ciója.)

Az Aradi Közlöny indította meg annak ide-
jén azt az akciót, melynek célja az lett volna,
hogy a 2-ik honvédegyalozozred karánsebesi pót-
zászlóalját Aradra helyezzék. E zászlóalj legény-
sége Arad és aradmegyei illetőségű s minden jog-
címe meg van arra, hogy odahelyezzék, ahonnan
polgári életéből kiragadták s ahol családja él,
melynek megélhetése, gyermekeinek neveltetése
súlyos teherként nehezedik a katonai szolgálattal
teljesítő családfőre. Arad vezetősége illetékes he-
lyeken többször is tett lépést ebben az irányban,
nyert is ígéretet eleget, de az ígéret beváltása
mindentideig késett. Sőt ugylátszik már el is fe-
lejtették, mert értesüléseink szerint a karánsebesi
pótzászlóalj — Makóra helyezik át, ahol egy
izben rövid ideig már állomásozott is.

Barabás Béla dr főispán e hír vétele után
azonnal hosszabb táviratban fordult Szurmay
Sándor báró honvédelmi miniszterhez s ismét-
ten felhívta a miniszter figyelmét az aradiak jo-
gos kívánságára. A mai viszonyok között vélemény-
ünk szerint lehetetlen elzárkózni a minisz-
ternek e kívánság elől, hiszen a hadiérdek nem-
csak hogy nem tiltja ennek teljesítését, de egye-
nesen magyar érdek, hogy katonáink lehetőleg
ott teljesítsenek szolgálatot, ahol családjuk él,
ahol vagyonuk van, ahol ha szükség volna rá, van
mit védelmezniök.

Felterjesztéseinkre mindig az volt a felelet,
hogy a karánsebesi zászlóalj részére nincs Ara-
don — férőhely, Barabás Béla főispán most meg-
jelölte táviratában azokat a helyeket, ahol vissza-
térő honvédeink otthont találhatnak, így minden
reményeségünk meg van arra nézve, hogy Arad
fiai nemsokára visszatérhetnek szülővárosukba
családjaik körébe.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. K. J. Arad. Beküldött költeménye na-
gyon szép, meg is őrizzük, de most az esemé-
nyek nagy torlódásában nem közlünk költe-
ményeket.

E. V. Arad. A telekértékdadó november hó
15-ig a felebbezésre való tekintet nélkül befi-
zetendő. Ha később a felebbezést kedvezően
bírálják el, az adóötletet visszafizetik, vagy
javára írják.

Előfizető Arad. Sorsjegyei nem nyertek.

A szerkesztésért felel
STAUBER JOZSEF.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. okt. 27-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Tiszavirág.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

Mágus Miksa.

operett.

Apolló-színház. | Uránia-színház.

Zárva.

Zárva.

KÖZGAZDASÁG.

TAKARÉKOSKODJUNK A SZÉNNEL.

(Előadás a mérnökökgyűlésben.)

Az aradi Mérnök és Építész Egylet ma dél-
után felolvasó ülést tartott a yárosháza közgyű-
lési termében, ahol szépszámú közönség jelen-
léte mellett Bató Endre százados, okleveles gép-
észmérnök tartott értékes, nagy szaktudásról ta-
ruságot tevő előadást. Az ülést Viggázó István
Mv. üzletvezető nyitotta meg.

Bató előadásában hosszasan ismertette Ma-
gyarország széntermelésének kérdését s ezzel
kapcsolatban azt a bekövetkező helyzetet, a
mikor — talán rövid időn belül — a magyar
ipar a külföldi szén behozatalának megszűnésé-
vel csupán a magyarországi szénre lesz utalva.
Előadásában a szénrel való takarékoskodásnak
módozataira nézve adott Bató szakszerű tanácsot,
amelyek között felvetette azt az eszmét is,
hogy a fűtők kiképzésére az eddiginél sokkal na-
gyobb gondot kell fordítani, azonkívül a fűtők-
nek fűtőprémiumot kell adni, amelylyel nagy-
mennyiségű szénrel lehet majd megtakarítani.

Bató előadása után vita indult meg, amely-
ben részt vettek Hoffmann Adolf waggongyári
igazgató és Koromzay Frigyes az Acsev. vezér-
igazgatója.

— **Birtokcsere.** Özv. Lép Pálné eladta a
gróf Tisza István-ut 67. sz. házat 15.000 koro-
náért Duss Teréziának. — Heil Péter eladta
az Illés-utca 75. sz. házat 80.000 koronáért
Szöllősi Ödönnek. — Császár Pál és neje el-
adták a Szentlányfalvi-ut 27. sz. házat 10.000
koronáért Mikó János és nejének. — Özv.
Bogya Jánosné ajándékba adta az aradi 5151.
sz. tjkvben felvett ingatlanokat Konstantin
Aronnak. — Kádár Lajos és neje eladták az
Erdélyi-ut 13. sz. házat 14.000 koronáért Sán-
dor István és nejének. — Aradi Hitelbank és
Takarékpénz ár eladta a Trombita-utca 31.
sz. házat 8500 koronáért Sühajda Pálnak. —
Gyapjas Lajos és neje eladták a Teleky-utca
19-a) sz. házat 42.000 koronáért Kiss Lajos-

CZEILER ISTVAN

Arad, Weitzer János-utca 8. szám

elvállal szobafestő, szobakártyító, díszfestő és mázoló munkákat elsőrangú és modern kivitelben.

Nagy raktár tetőtetőkben.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Dömötör Bertalan

mérnök, lakást

Mares-utca 3., II. emelet helyente át. 7822

Nagyteljesítményű kamion-tervezés

mai magas munkabérek mellett sok megtakarítást nyújtanak. Ajánlatot szolgálunk: Weitzer János gépgyár és vasúttelep Részvénytársaság Aradon. Igazgatóság: Budapest, V., Fűrdő-utca 1. szám. 9039

Egy ügyes fiu kifutónak

nyománkban jó üzettel felvétetik.

Örv. Kalmár Ferencné szül. Udvardy Etelka, nagy maga, valamint gyermekei Lajos, Eszter és Irén, nemkülönben az idősebbik és számos más rokoni nevűen is megtört szívvel tudtja, felejtéssel szerelt jó férje, az ánfelidőző áldott lelkű apa, szerető testvér, illetve vé sógor, rokon és jobará

Kalmár Ferenc,

mév. főkezelő, az aradi Műv. Akadémia Kör elnöke. f. évi október 25-én est 1/9 órakor, munkás életének 53-ik s boldog házassága 29-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderült.

A bedögült kült tetemai október hó 28-án d. e. 11 órakor fegnak Varjassy József-utca 1. sz. halottak házában a református egyház szertartása szerint a felső temetőben örök nyugalomra tetemai

Emléke szívünkben örökké élni fog!

Arad, 1918. október 25-én.

Rozsnyay Kálmán és neje Dapay Gizella, fivére és sógora. Udvardy Mátyás, apósa. Udvardy Annus és férje Bajay Zoltán, sógor és sógora. 15

Varga Imre elő temetőzési intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

ARAD. Kalmár József Telefon 242. utca 2. Villany-szerelő szám.

Raktáron tart:

- Villanymotorok
- Villanydynamók
- Villany porszívógépek
- Villany parketta fényszerelő
- Villany vasalók
- Villany égők és csillárok
- Felszerel:
- Villany világítást
- Villany csengőket
- és végez:
- Villanyjavítást. 7821

Vadgesztenye, cirokmag

bejelenthető Korpaközpont arad-megyei bizományosa Szűcs Pál cégnél, Arad. Telefon 813. Aki vadgesztenyét szállít, kap korpát. 7778

Matteine-féle

patkány- és egérirtás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérirtáshoz ajánlok patkány- és egérirtósz-bacillust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérirtó-szere, mindenütt elhelyezhető. A patkány- és egérirtósz bacillus ára:

- 1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 20 K.
- 1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 35 K.

„Matteine”

vagyészeti laboratórium

Arad, Boros Béni-tér 1. szám. Dr. Ispravnik-ház. Telefon 10-45. 811

A világítási rendelet

határozatát a fényhatás csökkentése nélkül csak

TUNGSRAM

félwattos lámpákkal lehet betartani. 7157

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsrاملámpákat.

Olcó pénzkölcsönt és ingatlan adás-vételt közvetít **IRITZ** közvetítő irodája 7402 Arad, Teleky-u. 19. sz.

Tűzifa

elsőrendű és olcsóbb minőségben ölszámba és fűrészelve kapható

Aufricht Miksa

fakereskedésében 7049

Arad, Kossuth-utca végén. Bérfűrészelés fatelepemen. — Telefon 69.

l-a ablaktapasz (kitt)

220. — koronáért, valamint gépolajat, hengerolajat, gépszirt és koosikenőcsőt olcsón árban szállít:

Polacsek Fülöp és fia

Nyirbátor. 7791

Sürgönyeim; Polacsektelefon.

Viszketeg

és mindennemű bőrbaj, ugymint: rüh, sömör, fekély, sebek és daganat gyógyítására a legbiztosabb és legjobb házi szer

Boróka kenőcs.

Nem piszkít és szagtalan. Ma már minden házban nélkülözhetetlen. Kis tégely 3 K. Nagy tégely 5 K. Családi tégely 5 K. Hozzávaló Boróka szappan 5 K. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész. Aradon kapható: Földes Kelemen, Szondi János gyógyszerterében és Hazzu Nester droguerijában. 6871

Vizsgázott mozdonyvezetőt keresünk

iparvasutunk részére azonnali belépésre. Bizonyítvány másolatokkal felszerelt ajánlatok a Pankotai Uradalom Jóságigazgatóságához, Pankotára intézendők. 7823

Egy narab csinos, alig használt alkof üveg-fai és több tükör, ablakszárnyak tek nélkül eladó.

Megtekinthető: Damjanich-u. 10. szám. — Ugyanott egy legjobb karban lévő nagy kerti lugas eladó. 7495

Eladó vizimalom

Üzemben levő, modernül berendezett, jól jövedelmező hengeres vizimalom, szárazon való felépítésre is alkalmas és egy 8 lóerős benzín-motor haláleset miatt eladó.

Özv. Menráth Józsefné Zsigmondháza.

5906

Megbízható, ügyes

iroda kisasszony

ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja és a román nyelvet is némi kép érti, egy Arad közelében levő uradalomhoz azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok fizetési feltételekkel „Megbízható munkasó” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 7827

Keresünk azonnali belépésre megbízható, ügyes

férfit a faszakmából, ki a magyar és német nyelvet bírja. Ajánlatok fizetési feltételekkel és referenciák megadásával „Uradalom” jellegre a kiadóhivatalba. 7826

Dr. KAJDAGSY

gyógyít mindenféle bőrbajokat, idegbetegségeket, valamint női bajokat. Bevitel: „Erló 606” módszerrel legújabb szerével. — Vértelést: Wassermann tanár módszerével. — Nőknél külön bejárat. — Levélbeli kérdésekre válaszul. Szakszerű könyvet mellékel barmenbe 2 kor. (pólyog 10 le) het) előzetes beállítás ellenében. 161 BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„FÉLEK” jelgére levél van a Kiadóban. kérem átvenni. 7836

„SZOLID 10” ? ? kezdődő levél iránti levele van. 7843

Alkalmazást keres.

KOVACSMESTER több évi uradalmai gyakorlatával állást keres. Pád IRÓC. topilái uradalom. u. p. Mácsa. 7781

OKL. MAGYAR TANITÓNÓ, ki német és francia nyelvtudományal is bír és zenéért, keres azonnali állást mint házi tanítónó, csakis intelligens ur család-nál. Bővebbet: Damjanich-utca 14. sz., ajtó 2. 7835

SZERÉNY IGÉNYŰ fiatal özvegy, mindenben teljes gyakorlatlaltal bír, gazdaszszonyi állást keres magános urhoz, ur-nőhöz, de csak vidékre megy. Cim a kiadóban. 7846

INTELLIGENS SZOLID LEÁNY ajánkozik magános ur-nőhöz, kinek mindenben segítségére lenne, esetleg ápolná, szórakoztatná. Csak vidékre vagy falura megyek. Leveleket „Családtag” jelgére a Közlöny kiadóba. 7795

FEHÉRNEMŰ és egyéb ruhanemű varrónő házakhoz ajánkozik 10 korona napidijért. Flórián-utca 26., házmesternél. 6275

Alkalmazást nyer.

TANONCOK fizetéssel lakatos és esztérályos mesterséghez felvétetnek. Vulu Miksa, gépgyár. 7732

KISASSZONYOK, kik jól ondulának és maniküröznek, Temesvárra üzlet részére kerestetnek. Egy hajszárító gép villanyüzemre kerestetnek. Bővebbet szíveségből Bercsényi Miklós-utca 7., ajtó 1. 6275

MAGYAR-NÉMET nyelvben, gépírásban, összes irodai teendőkben jártas irodai alkalmazást nyer. Sajátkezűleg írott magyar-német nyelvű ajánlatok, fizetési igény megjelölésével „Szerény” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 7859

SOLIDE DEUTSCHE als Stütze gesucht. Pültenberg-utca 11. 7820

DEUTSCHES FRAULEIN mit gute Zeugnisse wird zu einem 5 Jahre alten Knaben gesucht, Adler, Arad, Erzsébet-körút 1a. 7821

VIZSGÁZOTT vizsgógy kezelő és masszört keres Pösch vizsgógyintézet, Arad. 7693

HÁZMESTER FELVÉTELIK Kossuth-utca 35. Bővebbet Variassy Lajos-utca 30. 7847

Kiadó lakás.

BUTOROZOTT utcai szoba kiadó. Cim a kiadóban. 7800

KÉT BUTOROZOTT SZOBA zongora-használattal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 7810

Lakást keres.

LYCEUM közelében egy vagy két butoro-zott szobát keres főreáliskolai tanár. Megkeresést Lyceumba Weber iskola-szozához kér. 7838

HÁROM-NEGY szobás lakás fürdőszobával a belvárosban butorral, vagy butor nélkül jó bér mellett november hó 1-re keresendő. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők. 6983

KERESÉK NOVEMBER 1-re Belvárosban 2 szobás butorozott utcai lakást mellékkeliségekkel. Közvetítőket díjazok. Ajánlatokat „Jó bért fizetek” jelige-re a kiadóba. 7696

KÉT kis szobás vagy egy alkowos szobás garconlakást keresek butor nélkül, esetleg fűtőszoba használatlaltal. Cim a kiadóban. 7754

200 KORONA jutalmat adok, ki nekem egy két szoba, konyhából álló üres lakást, esetleg butorral ad. vagy közve-tit Bővebbet Chlewitz Márkannál, Andrásy-tér 3., II. em. 7769

Vétel és eladás.

GÖZEKE Kettősgép. Műtőrendszerű. eladó. Bővebbet a kiadóban. 7848

SZÉP FEKETE férfi télikabát, két átmeneti férfi ruhák és női kabát eladó. Cim: Oróf Károlyi Gyula-utca 7., Műsz. 2. ajtó. 7851

VALÓDI OROSZ KAVIAR kapkató el-szerű minőségben Rothstein Mór fű-szer- és csomogó kereskedésében Szabadság-téren. 7852

ELADÓ HASZNÁLATLAN madár ke-lengye-részlet: 4 nagy, 2 kis párnakuzat, 2 paplan lepedő, 2 lepedő, 6 női ing, 6 női alsónadrág, 1 abrosz 6 szalvétával. Cim a kiadóhivatalban. 7832

ELADÓ több fehér vasgty, szekény, asztal, Intézetnek vagy kórháznak alkalmas. Batthyány-u. 10. 7854

ELADÓ asztrakán sapka és karmantyú. Batthyány-u. 10. I. em. 7853

ELADÓ több darab fehérnemű és egy Rőtött nagy új gyapjú sál intányosan. Cim a kiadóban. 7855

AJTÓK, ABLAKOK, zsaluk, spaletták jókarban eladók Eötvös-utca 2, emeleten. 7857

KÉT SZÉP, teljesen új, frész színű pap-lan eladó. Batthyány-utca 23. sz., I. emelet. 7716

VISZONTELADÓK FIGYELMÉBE! So-lingeni acélárak: kanalak, kések, ollók, stb. (bármily nagy mennyiségben) kap-hatók. Cim a kiadóban. 7858

46-os SÖTÉTKÉK SZÖVFT új női kosztüm és egy selyem kabát eladó. Ujarad, Rákóczi-ut 149., az udvarban. 7817

EGY JÓKARBAN levő utazó bunda eladó. Vas-u. 4. 7808

TELJESEN ÚJ pózma szűszkin gallér és manzetta, 7 pár fekete jóminőségű harisnya olcsón eladó. Cim a kiadóban. 7812

OLCSÓN ELADÓ fekete hosszú téllika-bát és gallér, sötétzöld szövetruha. Cim a kiadóban. 7813

NAGY UTAZÓ vagy automobil bunda, szőrme gazdasági kabát, lőszőrmad-rac, két lőpokróc eladó. Cim a kiadóban. 7828

VADONATUJ menyasszonyi kelengye eladó. Kiss Mátyásné, Török I.-u. 17. 7824

HÁLÓSZOBA butor, szőnyegek, függő-nyók eladók. Bővebbet Bem-utca 3. 7816

EGY ÁGY, egy éjjeli szekrény és egy két ajtós szekrény eladó. Hasszinger-utca 6. szám. 7831

CIROKFEJTŐ, serlegeskut, borszivattyú készleten. Kovács Soma Társa, Arad. 7834

PERZSA SZŐNYEG, 4 méter hosszú, 3 méter széles, eladó. Petőfi-utca 1., eme-let, 26. ajtó. 7841

REDDÖNYZÁROS sport kamara, 9/12-es Görz Dagor lencsével, 900 koronáért eladó. Flórián-utca 28. 7839

ELADÓ férfi felöltők, téli kabát, öltö-nyők, kék kosztüm és 2 szabó varró-gép. Eötvös-utca 3., ajtó 2. 7842

4 CSERÉPSZÁRÍTÓ SZIN. PÜRÉSZ-CSARNOK, cserépgyártó gépek, külön-külön is, eladók. Bővebbet Donáth Si-monnál Arad, Vécsey-u. 4. 7711

MEGRENDELÉS MIATT ÖSSZEN-KAPASZTÓ: 1 polituros egy matraca-cal, 1 nagy asztal, 1 kis asztal, fe-kele salon asztal és két plüsch szék. Városi kávéház felett, III. em., ka-tonai laboratoriummal szemben. 6361

ÚJ HÁLÓSZOBA világos fehérre lé-nyezett toalettel, alkalmas vétel, eladó. Színházi épület III. emelet, Városi ká-véház felett, katonai laboratoriummal szemben. 6331

FRISS HALAK érkeztek. Mivel kevés a készlet, kérem a tisztelt közönséget, hogy már ma csütörtökön a halakat szerezze-k be. Luttvák József, Asztalos Sándor-u. Telefon 615. 1141

ELADÓ jókarban levő 18 darab palin-kás és boros hordó, 25 litertől 161 li-terig és 4 darab 25-30 literes szilvacef-rés kád. Sax Róbertnél, Kisszentmik-lós. 7641

ELADÓ 3 mm. méz. Perzsa Ábrahám, Aradkői u. p. Gyorok 7681

ELADÓ 6 darab vadonatúj vászonle-pedő és 4 méter finom, fekete kosztüm-bőröngy. Cim a kiadóban. 7717

ELADÓ 6 drb. keleti szőnyeg, különböző méretűek a délelőtti órákban Bocskay-tér 5. 7752

AJTÓK ÉS ABLAKOK ELADÓK Wes-seiényi-utca 47. 7756

FEJES KÁPOSZTA kisinyben és nagy-ban a Ferenc-téren kapható 55 kor. má-tervásánként. Kirschner és Ferenc. 7760

ELADÓ FEGYVER, keveset használt, 12-ös cal. Browning serétes fegyver felszereléssel, 1200-as békabeli hü-vellivel, söréttel, füstnélküli lőporral, haláleset miatt. Megtekinthető Messen-ger boy vállalatnál. Özv. Menráth Jó-zsefné, Zsigmondház. 5906

BORPARLAT kisebb és nagyobb mennyiségben kapható Farber Lajos cégnél, Arad. 6677

KEKKÖVET ausigit ajánl Farber La-jos Arad. 6918

TENYÉSZBIKÁK, községek részére is, eladók: Kristyóry-gazdaság, Arad-Gái. Telefon 226. 7794

HÉTSOROS VALÓDI REMEK IGAZ-GYÖNGY, művészi faragványu antik aranycsattal, eladó. Cim a kiadóhiva-talban. 7799

2 JÓKARBAN levő leányka télikabát, 10-12 évesnek való, eladó. Bővebbet Hunyadi-utca 2. szám. 7805

ELADÓ 3 darab á 21 Hl., 1 darab 357 L., 1 darab 174 L. boros hordó. Arad. Zrinyi-u. 6. 7801

ELADÓ búkkia fűrészpör. Kossuth-utca 33. 7803

ELADÓ új keresztúros zongora, 1 sző-nyeg, csipke- és szövetszőnyök, drap-periák, fakarnis, divánpárnák, bagaria csizma, cipők. Megtekinthetők 9-től 1-ig közös laktanya, tisztí épület, I. em., jobbra. 7800

FENYŐ-, DISZ- és gyümölcsfa cse-meték megrendelhetők Ortutay Lajos-nál, Arad. 7415

URI ANTIK garnitúra eladó. Megte-kinthető Sztójkovits fényképész, Szabadság-tér. 6275

FÉRFI RUHÁK, fehérnemű és cipők el-adók. Megtekinthető délelőtt Batthyány-utca 38. szám. 7785

ELADÓ Mondorlakon 8 holdon 60.000 drb. káposzta. Érdeklődőknek felvilágo-sítást nyújt a körjegyző. 7790

Ingatlan.

SZABADKÉZBŐL ELADÓ ház Aradon, Bercsényi Miklós-utca 11. szám és Mé-nesen, Dajkagegyen egy holdas szálló-földdel. Érdeklődők forduljanak: Pick Ármán Budapest, Hajó-utca 12-14. szám alá. 7809

MODERN MAGÁNHAZ, telekkel, bel-vároiban sárkásan eladó. Bővebbet Simonyi-utca 6. 7866

ELADÓ Mikos Helman-u. 17-19. számu ház. Bővebbet ugyanott. 5906

TÖRÖK GÁBOR-UTCA 24. sz. jókarban levő ház, mely egy három- és egy két-szobás lakás és hozzátartozó udvar és kertből áll, eladó. Értekezni lehet Nagy Gyula, Orszay-utca 23. szám. 7815

ÁLLOMÁS KÖZELÉBEN 2 kisebb bér-ház eladó. Bővebbet Lövész-utca 4a. 7825

FLORIÁN-UTCA 35. számu ház eladó. Bővebbet a kiadóban. 7819

ELADÓ Ujarad, Rákóczi-utca 140. szá-mu ház, 2 nagy utca, 1 udvari lakás-sal, nagy kerttel, szőlő és gyümölcsös-sel. Értekezni ugyanott. 7837

VARJASSY LAJOS-utca 110. számu ház eladó. Értekezni lehet Közép-utca 8/b. 7844

ELADÓ aradi határban 46 hold szántó-föld gazdasági épületekkel együtt. Bő-vebbet a kiadóban. 7849

ELADÓ HÁZ egy 3-és egy 2 szobás la-kással, vízvezeték és villannyal, gyü-mölcsös kerttel. Bővebbet Brant Ist-ván, Andrásy-tér 4. 7845

KISEBB HÁZAT megvételre keresek. Ujházy Gyula cipész, Lázár Vilmos-utca. 7850

PURGLY LAJOSNÉ-U. 152. sz. ház el-adó. Érdeklődni ugyanott. 6275

LAHNER GYÖRGY-UTCA 2. számu ház eladó. Bővebbet Tenczlingerhez, városház. 7772

ADÓMENTES ház, két modern kétszo-bás lakás és szuterennel, elfoglalható la-kással, eladó. Cim a kiadóban. 7797

ARADON egy rökön lakható négy-szobás, legmodernebb, adómentes ma-gánház és Arad melletti Zsigmondhá-zán szűrtén azonnal elfoglalható négy-szobás új ház eladó. Tudakozódhatni: Szlovák Gyula tulajdonosnál, Zsigmond-házán. 7767

PURGLY LAJOSNÉ-UTCA 114. sz. ház, nagy kerttel, baromfi és sertés tartásra alkalmas udvarral, esetleg átvehető la-kással, eladó. Bővebbet Flórián-utca 5., I. em. 7625

Oktatás.

OKLEVELES TANITÓNÓ gyönge vagy magántanulók vezetését vállalja, elemi vagy középiskolában. Cim a kiadóhiva-talban. 7814

POLGARI és más középiskolából kima-radt tanulókat felelősséggel előkészít: Engel, Lázár Vilmos-u. 2. 7451

KERESK. SZAKOKTATÁS. Magántan-fo-nyam (könyvelés, gyors- és gépírás, számtan stb.) elsősorú tanerők vezetésé alatt. Díjtalan állásközvetítés. Engel gyors és gépiróiskola, Lázár Vilmos-utca 2. 7195

SZAKKÉPZETT TANITÓNÓ hegedű, zongora oktatást vállal. Cim a kiadó-ban. 7812

MELYIK német anyanyelvű intelligens nő vagy ur adna órákat url háznál ebédért. Cim a kiadóban. 7833

Különféle.

MAGNES GYUJTÓK, váltakozó és egyen-áramu motorok és dynamok, továbbá vil-lanyvilágítás javítását és szerelését vál-lalom. Bővebbet: Erzsébet-utca 10. szám a háztulajdonosnál. 7461

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Köz-löny részére felvétetnek a Messenger-boy irodában, Kéim 1. hirdetési és hírlapirodájában, Zrinyi-u. és Mandi Boros Beni-tér 15. sz. alatti papír-üzletében